

**PTE BTK
Kari
Tudományos
Diákköri
Konferencia
2026 tavasz**

2026. 04. 24.

**Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar**

Kari Tudományos Diákköri Konferencia

Programfüzet

2026. április 24.

A program szervezője:

Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar,
Kari Tudományos Diákköri Tanács

<https://btk.pte.hu/hu/ktdt>

Támogató: PTE Tehetséggondozó Iroda

Program

A konferencia időpontja:
2026. április 24. 8–14h

A konferencia tagozatai

- Anglisztika (9.00 A 425)
- Germanisztika (10.00 D 446)
- Irodalomtudomány (9.00 E 527)
- Nyelvtudomány (8.30 D 540)
- Politikatudomány (9.00 D 229)
- Történettudomány (9.00 Ró. M 106)
- Kommunikáció és Médiatudomány (9.00 A 419)
- Filmtudomány (11.00 B 135/2)
- Színháztudomány (11.00 E 527)
- Művészettörténet és Filozófia (9.00 B 135/2)
- Személyiségpszichológia I. (8.00 B 404)
- Személyiségpszichológia II. (8.00 B 405)
- Klinikai pszichológia (8.00 B 402)
- Egészségpszichológia (8.00 B 209)
- Kognitív pszichológia (8.00 B 306/a)
- Szociálpszichológia (8.00 B 218)
- Fejlődéspszichológia (8.00 B 220)
- Neveléstudomány (9.00 B 129)
- Kultúratudomány – Pedagógia – Humánfejlesztés
(10.00 Ró M Földszint C terem)
- Szociális munka (9.00 Ró. M 309)
- Néprajz és Kulturális antropológia (9.00 Ró. M 319)

16.00 Ünnepeles eredményhirdetés (PTE BTK-TTK aula)

16.30 Állófogadás (Pacsirta Étterem)

A konferencia részletes programja

- tagozatok, előadások, rezümék -

Anglisztika

Helyszín: A 425

Kezdés: 09:00

Zsűri: Dr. Hartvig Gabriella, egyetemi docens, elnök

Tagok: Lászlóné Dr. Najbauer Noémi, egyetemi adjunktus; Dr. Nagy János, egyetemi adjunktus

Előadások

Tass Gergő: The influence of grammatical gender on morphology

Péli Zoltán Zsombor: Re-envisioning the Romantic Sublime in Virginia Woolf's Jacob's Room

Horváth Enikő: A Comparison of English and Hungarian First World War Poetry A

Fuchs Petra Bettina: Comparative Study of Human vs. AI-generated Requests and Apologies

Raczkó Anna: Spectral Presences and Cultural Reckoning In three Works by Toni Morrison, Henry Dumas, and William Faulkner

Rezümék

Tass Gergő

(Anglisztika, BA)

The influence of grammatical gender on morphology

This paper will examine the history and development of grammatical gender, its influence on morphology, and the relationship between the two. It will begin with the possible origin of grammatical gender, then take a look at concord, a linking force that plays an essential role in languages operating with gender, visible through inflectional endings attached to parts of speech, which form a coherent unit, placing the noun at its center. After all the theoretical information has been presented, the thesis will take a look at historical data of the English language and its early neighbors to see what factors could have facilitated the loss of gender. Finally, data is also included from other languages with gender throughout to answer the question posed. In the end, all the languages presented will help prove the point of this enquiry in a definite way, aiming to analyze the influence of grammatical gender on morphology through agreement patterns.

Péli Zoltán Zsombor

(Anglisztika, BA)

Re-envisioning the Romantic Sublime in Virginia Woolf's Jacob's Room

Jacob's Room (1922) is Virginia Woolf's first work, in which she radically experiments with form and narrative technique, allowing her to explore various philosophical and aesthetic ideas, such as the Romantic sublime: the aesthetic quality of awe-inspiring grandeur closely linked with an experience of terror. Woolf attempts to re-envision the sublime by recontextualising it in a modernist setting. She presents an enervated version of the sublime by aligning it with the mundane, which challenges the individual's aesthetic experience. Moreover, the novel explores the aesthetic and contextual constraints imposed on the individual and exposes the

disillusionment in artistic creation and transcendence. To illustrate this claim, I examine textual representations of the sublime in the novel and compare them with works of Romantic poets and thinkers. Additionally, I analyse the character portrayal of Jacob as an experiencer of the sublime, and how his relationship to the sublime is altered and represented. Finally, I consider the challenges and theoretical obstacles that may explain the decline of the sublime.

Horváth Enikő

(Anglisztika, BA)

A Comparison of English and Hungarian First World War Poetry

The characteristics of First World War poetry in the United Kingdom show differences from and similarities to its Hungarian counterpart. These parallels and distinctions appear through the two countries' respective positions in the Great War, the different roles poets voluntarily or involuntarily took upon themselves, and the messages they wished to convey. This comparative approach touches upon the era's literary works and the relatively unexplored common segment of selected canonical poems. These works have a lacking academic analysis from another nation's perspective, which would probably create a different understanding of the works, as terms relating to the war also developed vastly different meanings. The English perspective is going to be represented by the works of Siegfried Sassoon, Edmund Blunden, and Wilfred Owen. The Hungarian counterpart is going to be the selected works of Endre Ady and Mihály Babits.

Fuchs Petra Bettina

(Anglisztika, MA)

A Comparative Study of Human vs. AI-generated Requests and Apologies

This study examines the pragmatic competence of ChatGPT (GPT-5.2) by comparing AI-generated and human requests and apologies across low- and high-social-distance contexts, in terms of the choice of directness. Using four discourse completion tasks (DCTs), eliciting requests and apologies, data were collected from 38 university students and from GPT-5.2, prompted with the same DCTs. All responses were analyzed through a three-level directness scale to assess differences in strategy use and contextual adaptation. Results show that ChatGPT consistently produced grammatically and pragmatically accurate utterances, demonstrating a strong pragmalinguistic competence. However, differences emerged in sociopragmatic sensitivity: humans adjusted their level of directness more dynamically in response to changes in social distance, whereas GPT-5.2 consistently chose conventionally indirect strategies. In contrast, apology realizations were more similar across datasets. These findings suggest that GPT-5.2's pragmatic competence is task-dependent, with limitations emerging in contexts that require context-sensitive adjustment of directness.

Raczkó Anna

(Anglisztika, BA)

Spectral Presences and Cultural Reckoning In three Works by Toni Morrison, Henry Dumas, and William Faulkner"

The paper aims to shed light on the ghosts which have been ever-present in American society following the abolishment of slavery, demonstrating with twentieth century American literature namely *Beloved* by Toni Morrison, "Fon" by Henry Dumas and "A Rose for Emily" by William Faulkner. Each work evokes spectrality in differing eras in history and presents the issues which the ghostly presences are tied to from diverse perspectives. This notion is supported by sociological and philosophical concepts. Jaques Derrida's "hauntology" concept and Avery Gordon's sociological understanding of cultural haunting serves as the framework and solidifier of the paper. Other disciplinaries invitation was significant when analyzing and processing the literary works as they offered a broader perspective when aiming to understand what haunting is on a cultural and historical level.

Germanisztika

Helyszín: D 446

Kezdés: 10:00

Zsúri: Dr. habil. Molnár Krisztina, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. habil. Rainer Hillenbrand, egyetemi docens; Dr. Lindner Henriett, egyetemi adjunktus

Előadások

Szűcs-Cilli Vince Péter: „European Privilege“? – Identitätskonstruktionen von Erasmus+-Studierenden

Zsigovics Virág: Transkulturalität und ihr Einfluss auf die Identitätsbildung und deren Erscheinungsformen in der gesellschaftlichen Realität

Rezümék

Szűcs-Cilli Vince Péter

(Germanisztika, BA)

„European Privilege“? – Identitätskonstruktionen von Erasmus+-Studierenden

„European Privilege“? – Identitätskonstruktionen von Erasmus+-Studierenden Die zunehmende Globalisierung und die europäische Integration werfen neue Fragen zur Formbarkeit der persönlichen Identität auf. Das Erasmus+-Programm bietet hierfür einen idealen Untersuchungsrahmen, um die Auswirkungen grenzüberschreitender Mobilität auf das Individuum zu verstehen. Die Arbeit untersucht den Identitätswandel von Studierenden während ihres Auslandsaufenthalts. Im Fokus steht die Transformation der nationalen, europäischen und persönlichen Identität sowie die Entwicklung der soziokulturellen Sensibilität und des Wertesystems der Teilnehmenden. Die Forschung folgt einem qualitativen Ansatz. Mittels halbstrukturierter Interviews und ergänzender Fragebogenerhebungen werden die subjektiven Erfahrungen der Studierenden sowie ihre Reflexionen über kulturelle Differenzen empirisch analysiert und theoretisch eingeordnet. Die Ergebnisse werden zeigen, dass das Erasmus-Programm als eine tiefgreifende Neuinterpretation der Identität bewirkt und ein europäisches Zugehörigkeitsgefühl fördert. Die Arbeit unterstreicht die Bedeutung der Bildungsdiplomatie und bietet Anknüpfungspunkte für künftige Studien zur langfristigen Wirkung von Mobilitätsprogrammen auf die transnationale Zivilgesellschaft.

Zsigovics Virág
(Germanisztika, BA)

**Transkulturalität und ihr Einfluss auf die Identitätsbildung und deren
Erscheinungsformen in der gesellschaftlichen Realität**

Diese Arbeit untersucht den Paradigmenwechsel vom statischen „Kugelmodell“ nach Herder hin zu Wolfgang Welschs Konzept der Transkulturalität. Ziel ist es, die Auswirkungen globaler Vernetzung auf die Identitätsbildung und die gesellschaftliche Realität zu analysieren. Methodisch basiert die Untersuchung auf einer literaturbasierten theoretischen Analyse sowie der Auswertung von Fallbeispielen, wie dem Fall Hatun Sürücü, um kulturelle Konflikte zu zeigen. Durch die Gegenüberstellung von gelebter Transkulturalität im Alltag (Sport, Medizin, Popkultur) und der Entstehung von Parallelgesellschaften zeigt die Arbeit die Komplexität moderner transkultureller Identitäten auf. Als zentrale Lösung für die Herausforderungen der Migration wird die gezielte Förderung transkultureller Kompetenz identifiziert. Die Arbeit kommt zu dem Schluss, dass Integration nur durch einen beidseitigen Perspektivwechsel gelingen kann: eine strukturelle Öffnung der Aufnahmegesellschaft und die Anerkennung hybrider Lebensrealitäten. Schlagwörter: Transkulturalität, Wolfgang Welsch, Identitätsbildung, Third Culture Kids (TCK), Patchwork-Identität, Parallelgesellschaften, transkulturelle Kompetenz, Migration.

Irodalomtudomány

Helyszín: E 527

Kezdés: 9.00

Zsűri: Dr. habil. Kisantal Tamás, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. habil. Böhm Gábor, egyetemi docens; Dr. Pálffy Eszter, egyetemi adjunktus; Dr.

Balázs Péter, egyetemi adjunktus; Kovács Veronika, doktoranda

Előadások

Bessenyei Benjámín Patrik: Műfaj és magatartás - Riport és szociográfiai látásmód Galgóczi Erzsébet életművében

Horváth Míra: A narráció módozatai Enyedi György Gismunda és Gisquardus című széphistóriájában

Polgár Hanna: A Tiszta Élet Geniusa mint színpadi karakter és embléma

Szántó Bence Attila: Beágyazott történetek vizsgálata Irene Solà: Szemet adtam neked, s te a sötétségbe néztél című regényében

Szatmári Dolóresz: Teatralitás és az Arany-ballada

Rezümék

Bessenyei Benjámín Patrik

(Magyartanár – Történelem és állampolgársági ismeretek tanára, O)

Műfaj és magatartás - Riport és szociográfiai látásmód Galgóczi Erzsébet életművében

A pályamunka Galgóczi Erzsébet riportjait vizsgálja az irodalmi riport és a szociografikus látásmód összefüggésében. Célja feltárni, hogy a riport műfajának európai és magyar hagyománya, a marxista esztétika, továbbá az 1945 utáni politikai és irodalmi kontextusa hogyan formálta Galgóczi riportírói gyakorlatát és írói magatartását. A vizsgálódás történeti-életrajzi megközelítést alkalmazva elemzi Galgóczi 1950-es évektől 1970-ig keletkezett riportjait. A dolgozat feltárja továbbá a riportok és szépirodalmi művek közötti intertextuális és architextuális kapcsolatokat Galgóczi életművében. A vizsgálódásban hangsúlyos a paraszti tematika központi szerepének kihangsúlyozása, és az ebből fakadó társadalmi konfliktusok reportszerű ábrázolása a szépirodalmi szövegekben. A dolgozat következtetése szerint Galgóczi riportjai és prózai alkotásai egységes írói magatartást, tudatos esztétikai, műfaji és poétikai programot, deklarált társadalmi felelősségvállalást tükröztek.

Horváth Míra

(Magyar, BA)

A narráció módozatai Enyedi György Gismunda és Gisquardus című széphistóriájában

Enyedi György későbbi unitárius püspök a kolofón tanúsága szerint 1574-ben írta meg a Gismunda és Gisquardus című, első és egyben utolsó széphistóriáját. A szöveggel foglalkozó szakirodalmakban két irány rajzolódik ki: az egyik a téma olasz és latin gyökereivel, Enyedi módosításával foglalkozik, a másik pedig a főhősnő, Gismunda karakterével. Viszont mindeddig még nem elemezték ezt a széphistóriát a narráció összetettsége szempontjából.

Dolgozatommal ezt a hiányt igyekszem pótolni, megvilágítva azt, hogy ez a mű nagyobb figyelemre volna érdemes. Hipotézisem szerint Enyedi széphistóriája beleilleszkedik a históriás énekek hagyományába, ugyanakkor a narrációja miatt rendhagyó. Dolgozatomban először a históriás ének műfaji követelményeit, felépítését írom le, majd pedig más korabeli széphistóriákkal – főként Szegedi Veres Gáspár Titus és Gisippusszával – összevetve elemzem a Gismunda és Gisquardus elbeszélésmódját. Emellett még kitérek röviden Gismunda karakterére.

Polgár Hanna

(Angol nyelv és kultúra tanára – Magyartanár, O)

A Tiszta Élet Geniusa mint színpadi karakter és embléma

Gyöngyösi István Csalárd Cupido című epikus művében a történet főszereplője a Tiszta Élet Geniusának nevezett figura. A főhős alakját a szakírók allegóriaként, bizonyos értelemben pedig a szerző alteregójaként értelmezik. Mindazonáltal, a genius a magyar irodalom történetében a kora-újkori drámaírás jellegzetes színpadi karaktere, akinek dramaturgiai funkciója eddigi ismeretünk szerint a fődarab egyes szereplőinek helyettesítése a közjátékban. Meglátásom szerint azonban ez a karakterdefiníció tovább árnyalható. A rendelkezésre álló szöveganyag ismeretében ugyanis megállapítható, hogy a geniusok szerepköre komplexebb, mivel a helyettesítő funkció és a figura megjelenése nem korlátozódik kizárólag a közjátékokra. A dramaturgiai funkciókat illető eltérések és ellentmondások tükrében pedig a genius-figura értelmezési horizontja kiegészíthető a barokk színpad vizualitásával, illetve kimondottan az emblematikus kifejezésmóddal.

Szántó Bence Attila

(Magyar nyelv és irodalom tanár – Történelemtanár, O)

Beágyazott történetek vizsgálata Irene Solà: Szemet adtam neked, s te a sötétségbe néztél című regényében

Kutatásomban a beágyazott diskurzussal fogok foglalkozni. Ezek a történetek a katalán folklór részei, s ezekből hármat ismerünk meg. A három történet a L'herba del pets (Fingófü), az Els tres germans ganduls (A három lusta testvér), valamint a harmadik történetben két történet összeszövéséből alakított mese, melyek az Els tres dimonis (A három ördög) és a L'home que va donar-se al dimoni (Az ember, aki eladta a lelkét az ördögnek). A hipotézisem, hogy a beágyazott diskurzus bonyodalmai, megoldásai és szereplői tükröződnek a narráció első szintjén. Ez a tükröződés pedig a női szereplők történetiségének megalkotására szolgál. A népmesei hagyományok képesek arra, hogy a történetmondás struktúráját tanítsák meg. A történetmondás pedig lehetőséget teremt arra, hogy a hagyományos történetek keretéből kilépve a tanyaház szellemei a saját történetüket is elmeséljék.

Szatmári Dolóresz
(Magyar, BA)
Teatralitás és az Arany-ballada

Dolgozatomban azokat a teatralitásra utaló jegyeket tárom fel, melyeknek összefüggései tisztábban láttathatják az Arany-balladák drámaiságának mibenlétét. Arany János inspirációi közel vannak a drámához, vagy éppen maga a színház gyakorolt rá hatást. Így a népballada énekeseitől kezdve, az antik párhuzamokon, a vándorszínészetten a Shakespeare-fordításig számba vettem az ilyen jellegű tapasztalatait és megvizsgáltam, hogy milyen nyomokat hagytak maguk után a balladákban. Egy olyan komplex hálózat alakul ki ezekből a jelekből, amelyek a költői eszközöktől kezdve a legmélyebb struktúráig átítatják a balladákat, amit ő maga úgy nevez, hogy belforma. Mindez feltételezi, hogy nem csupán a külsőleg megállapítható jellegzetességek miatt érzékeljük a teatralitást. Arany János balladáinak drámaisága tehát nem csupán a műfaj adottságaiból származik, hanem egyedi stílusként van jelen.

Nyelvtudomány

Helyszín: D540

Kezdés: 08.30

Zsűri: Dr. Gúti Erika, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Viszket Anita, egyetemi adjunktus; Pozsonyi Lilla, egyetemi tanársegéd

Előadások

Vida Krisztina: Ugyan

Kriszl Dorina Lilla: Minden is a minden is-ről

Takó Tünde: Az ellentét kifejezése a magyar nyelvben

Simon Nóra: „Hogy miket össze nem hordanak!” – Az expletív tagadás megjelenése a magyar kérdőszavas felkiáltó mondatokban

Tamáska Flóra: Kontrafaktuális kondicionálisok kognitív konstrukciója

Rezümék

Vida Krisztina

(Magyartanár – Történelem és állampolgársági ismeretek tanára, O)

Ugyan

Dolgozatomban az ugyan kifejezést vizsgáltam. Többek között arra voltam kíváncsi, hogy ez az elem, melyet elsősorban megengedő kötőszóként definiál a szakirodalom, valóban megengedő kötőszó-e, illetve esetleg lehetséges-e a használata a de-n kívül egyéb mellérendelő kötőszókkal; a szakirodalom ugyanis csak a de-vel való együttes előfordulásáról ír, míg az azonban-ról vagy a viszont-ról nem tesznek ebből a szempontból állításokat. A következő kérdésekre kerestem dolgozatomban a választ: 1. Igaz-e ma is, hogy kötelező mellette a de, vagy megjelenhet önállóan is? 2. Igaz-e, hogy csak az első tagmondatban fordulhat elő? Topik után grammatikusabb, vagy tulajdonképpen nem számít a pozíciója? Az ugyan helye összefügghet azzal, hogy mennyire kötelező mellette a mellérendelő kötőszó? 3. A bár, noha, holott, jóllehet megengedő elemeknél a de nem (feltétlenül) volt felcserélhető a többi ellentétes mellérendelő kötőszóval (azonban, viszont). Mi a helyzet az ugyan esetében? 4. Van-e más olyan tulajdonsága ennek az elemnek, ami a többi megengedő kötőszóra nem érvényes? A dolgozatban részletesen válaszoltam mindegyik általam feltett kérdésre, kérdőíves vizsgálatokkal igazolva az állításaimat.

Kriszl Dorina Lilla
(Magyar, BA)
Minden is a minden is-ről

Dolgozatomban a minden is szerkezetet vizsgálom. A mai magyar köznyelvben gyakran találkozunk ezzel a kifejezéssel annak ellenére, hogy a benne szereplő elemek logikailag összeegyeztethetetlennek tűnnek. Jelen munkában egy rövid elméleti áttekintés után a témában végzett kérdőíves és korpuszos vizsgálataimat mutatom be, feltérképezve a minden is konstrukció terjedését, használatát és megítélését, mindezt korosztályokra lebontva. Dolgozatom részét képezi továbbá a szerkezet hangtani, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai elemzése is, így az olvasó átfogó képet kaphat a szóban forgó konstrukcióról.

Takó Tünde
(Magyar nyelv és irodalom tanár – Matematikatanár, O)
Az ellentét kifejezése a magyar nyelvben

Jelen dolgozatban azt vizsgálom, hogy a magyar nyelvben milyen nyelvi eszközökkel fejezhető ki a tagmondatok közötti ellentétes viszony. Kiinduló megfigyelésem, hogy az ellentét retorikai relációja nem jön létre pusztán a tagmondatok egymás mellé helyezésével; ehhez legalább egy, az ellentétet expliciten jelölő elem jelenléte szükséges. A kutatás célja annak feltárása, hogy mely ellentétkifejező elemek képesek önállóan létrehozni az ellentétes olvasatot, illetve melyek azok, amelyek csak más elemekkel együttműködve járulnak hozzá annak értelmezéséhez. Ennek alapján a dolgozatban megkülönböztetem az alaphangoló, valamint a finomhangoló elemeket. Az elemzésem két kérdőíves vizsgálatra épül, melynek eredményei azt mutatják, hogy az ellentét-kifejező elemek halmozása gyakran javítja a mondatok elfogadhatóságát, és hogy az azonos funkciójú elemek sem viselkednek egységesen. A dolgozat zárásaként a jelenségnek a ReALIS pragmaszemantikai keretben való értelmezését is megadtam.

Simon Nóra
(Magyar nyelv és irodalom – Etikatanár, O)
„Hogy miket össze nem hordanak!” – Az expletív tagadás megjelenése a magyar kérdőszavas felkiáltó mondatokban

Dolgozatomban a magyar kérdőszavas felkiáltó mondatok azon alcsoportját vizsgálom, amelyekben expletív tagadás jelenik meg. Az expletív nem olyan tagadószó, amely logikai és szemantikai értelemben a mondat állítását nem tagadja, hanem pragmatikai funkciót tölt be, elsősorban a beszélő a meglepettségének kifejezésére szolgál. Célom a kérdőszavas felkiáltó mondatok széleskörű, leíró jellegű vizsgálata, szerkezeti és pragmatikai feltételeinek feltárása. A szakirodalmi áttekintést korpuszos és kérdőíves vizsgálattal egészítem ki, amelyek alapján bemutatom, hogy az expletív tagadás megjelenése nem teljesen opcionális: elfogadhatóságát többek között az igevivő kitöltöttsége, valamint az egyes kérdőszavak minősége is befolyásolja. Megvizsgálom, hogy mely kérdőszavakkal hangzanak természetesen az ilyen típusú mondatok, és vajon ennek mi állhat a hátterében, illetve melyek azok az egyéb kritériumok, amelyek befolyásolják, hogy expletív nem kerülhessen ezen mondatokba.

Tamáska Flóra

(Magyar, BA)

Kontrafaktuális kondicionálisok kognitív konstrukciója

A kontrafaktuális feltételes mondatok kutatása számos diszciplínát foglalkoztat, ilyenek a logika, a nyelvfilozófia, valamint a kognitív tudományok. A hagyományos elemzés elsősorban a lehetséges világok szemantikájára támaszkodik, amely a világok közötti hasonlósági reláció alapján határozza meg a mondatok igazságfeltételét. Dolgozatomban azonban emellett próbálok meg érvelni, hogy a formális szemantikai elemzés önmagában nem elegendő, mivel a már „kész” mondatokat vizsgálja, ezzel figyelmen kívül hagyva a mögöttes kognitív mondatalkotási-folyamatot, a beszélő szándékát, valamint a diskurzus kontextusát, amelyek esszenciálisak a kontrafaktuális kondicionálisok jelentésének megértéséhez. A dolgozat kontrafaktuálisok különböző kategóriáinak elkülönítését javasolja kognitív konstrukciójuk és kommunikációs funkcióik alapján.

Politikatudomány

Helyszín: D229

Kezdés: 09.00

Zsűri: Prof. Dr. Kákai László, egyetemi tanár, elnök

Tagok: Dr. Lechner Zoltán, egyetemi adjunktus; Dr. Szegedi Péter, egyetemi adjunktus

Előadások

Vukovics Eszter: Nemzetközi dokumentumok fordítási nehézségei

Molnár Virág: Az Európai Unió Energiahelyzete: Kihívások és Stratégiai Megoldások

Paár Janka Lili: Humanitárius szervezetek mint biztonsági fenyegetések: Az izraeli diskurzus

D. Timár Helmut Dominik: Az Európai Védelmi Közösség újragondolása – Történeti párhuzamok és stratégiai lehetőségek a 21. századi biztonsági környezetben

Mátyás Bálint: A hatalmi ágak helyzete a második Trump-adminisztráció első száz napjában

Ughy Dorina: Az ukrajnai menekültek társadalmi integrációjának helyzete és a média általi megjelenítése Magyarországon

Pápai Judit: Az Európai Unió bővítéspolitikájának átalakulása 2004 után: tanulságok és nyugat-balkáni perspektívák

Vogronics Márton: Az Északnyugati-átjáró geostratégiai jelentősége

Krausz Zétény: A labdarúgó-szurkolói szubkultúra hatása a politikai preferenciákra - Esettanulmány a Ferencvárosi Torna Clubról

Rezümék

Vukovics Eszter

(Nemzetközi tanulmányok, BA)

Nemzetközi dokumentumok fordítási nehézségei

A nemzetközi szerződés a történelem során és még napjainkban is a legfontosabb jogforrás és egyben leggyakoribb eszköz a nemzetközi kapcsolatok befolyásolására, fejlesztésére, építésére. A nemzetközi szerződéseket általában lefordítják a másik szerződő fél nyelvére is, ez azonban nem mindig megy gördülékenyen. Dolgozatom e kulcsprobléma köré épül, arra keresi a választ, miként lehetne megoldani a fordításbéli hibákat, megelőzve bármilyen konfliktus, háború kirobbanását. A gyakorlati esetek széles skálán mutatják be a problémát, hiszen a nemzetközi jog mindegyik alanya górcső alá kerül. Mindemellett a dolgozat választ keres arra is, hogy vajon a 21.század találmánya, a mesterséges intelligencia az emberi fordítók helyébe léphet-e, s ez milyen további kihívásokhoz vezethet.

Molnár Virág

(Nemzetközi tanulmányok, BA)

Az Európai Unió Energiahelyzete: Kihívások és Stratégiai Megoldások

A dolgozat az Európai Unió aktuális energiahelyzetét vizsgálja, különös tekintettel a fosszilis energiahordozóktól való függőségére és a geopolitikai feszültségekre. A kutatás alapkérdése, hogy miként befolyásolja az energiaimport-függőség az EU energiaellátásának biztonságát,

valamint a megújuló energiaforrásokra való átállás ütemét. A dolgozat célja az, hogy feltárja az energiaválságok okait és következményeit, valamint bemutassa az uniós szakpolitikai eszközöket, továbbá elemezze a rövid-és hosszú távú megoldási lehetőségeit. A kutatás szekunder forrásokra épül, kiegészülve egy SWOT-elemzéssel az EU energiahelyzetének elemzéséről. A dolgozat megállapításai szerint az Unió energiaellátását továbbra is jelentős importfüggőség jellemzi, ugyanakkor a diverzifikáció és a megújuló energiaforrások térnyerése csökkentheti a kockázatokat. A dolgozat következtetése az, hogy az energiafüggetlenség és a fenntarthatóság csak összehangolt uniós stratégiával és hosszú távú beruházásokkal érhető el.

Paár Janka Lili

(Nemzetközi tanulmányok, BA)

Humanitárius szervezetek mint biztonsági fenyegetések: Az izraeli diskurzus

A dolgozat azt vizsgálja, miként jelennek meg a humanitárius szervezetek biztonsági fenyegetésként az izraeli nemzetbiztonsági diskurzusban. A hagyományosan semleges segélyszervezetek szerepét az átalakuló biztonsági környezet – a nem állami szereplők erősödése, a terrorizmus és a hibrid hadviselés – új megvilágításba helyezi, megkérdőjelezve működésük semlegességét. A kutatás a Koppenhágai iskola biztonságiasítási elméletére épít, feltárva, hogyan kerülhetnek civil szereplők a biztonságpolitikai narratívába. Kiemelt esettanulmány az UNRWA izraeli megítélése, különösen a Gázai övezet konfliktusának kontextusában, ahol tevékenységét gyakran a Hamász támogatásával hozzák összefüggésbe. A dolgozat rámutat, hogy a humanitárius szervezetek biztonsági keretbe helyezése globális trend, amely a civil védelemre és a nemzetközi humanitárius rendszer stabilitására is hatással van.

D. Timár Helmut Dominik

(Nemzetközi tanulmányok, BA)

Az Európai Védelmi Közösség újragondolása – Történeti párhuzamok és stratégiai lehetőségek a 21. századi biztonsági környezetben

A tanulmány azt vizsgálja, hogy a jelenlegi európai biztonsági környezet – az orosz–ukrán háború, a hibrid fenyegetések és a többirányú válságok – indokolttá teszi-e az Európai Védelmi Közösség (EVK) koncepciójának újragondolását. A 2014 óta bekövetkezett geopolitikai változások megkérdőjelezték Európa védelmi cselekvőképességét, miközben az uniós válságkezelési mechanizmusok korlátai nyilvánvalóvá váltak. A kutatás azt elemzi, hogy a mai kihívások strukturálisan hasonlítanak-e az 1950-es évek fenyegetettségéhez, amely az eredeti EVK-tervhez vezetett. Három változó mentén von párhuzamot: a szovjet/orosz katonai potenciál, a koreai háború tanulságai és a hibrid hadviselés, valamint a kommunizmus terjedése és az EU belső védelmi kihívásai. A következtetés: a mélyebb európai védelmi együttműködés létjogosultsága erősebb, mint korábban. Az EVK újragondolása reális stratégiai lehetőség, nem anakronizmus – bár a nemzeti szuverenitási aggályok, a NATO-val való átfedés és az intézményi komplexitás valós akadályok. Az EVK kérdése végső soron Európa cselekvőképességéről szól, amelyhez jelentős politikai konszenzus szükséges.

Mátyás Bálint

(Politikatudomány, BA)

A hatalmi ágak helyzete a második Trump-adminisztráció első száz napjában

A dolgozatomban az Egyesült Államok berendezkedésének egyik alapvető elemét, a hatalmi ágak megosztását, és azok viszonyát vizsgálom a második Trump-adminisztráció első száz napjában. Kutatásom központjában a végrehajtó hatalom meghatározó szerepének, túlsúlyának kialakulása és ennek lehetséges következményei állnak. Kitérek a három hatalmi ágat érintő változásokra, a fékek és ellensúlyok rendszerének átalakulására. Elemzem ezenkívül a végrehajtó hatalmon belül elhelyezkedő szervezet (Office of Management and Budget, Department of Justice, FBI) érintő változásokat is. Kutatásom során arra a következtetésre jutottam, hogy a végrehajtó hatalom túlsúlya rövid távon hatékonyabb kormányzást eredményez, hosszabb távon a demokratikus intézményrendszerre is és a jogállamiságra is veszélyt jelenthet.

Ughy Dorina

(Nemzetközi tanulmányok, BA)

Az ukrajnai menekültek társadalmi integrációjának helyzete és a média általi megjelenítése Magyarországon

A dolgozat fő célja az orosz-ukrán háború elől Magyarországra menekült ukrajnaiak helyzetének, társadalmi integrációjának, illetve a média általi megjelenítésének bemutatása. A témában folytatott sajtóelemzés szolgált primer adatgyűjtésként a kutatáshoz, és a médiában megjelent publikációkból szerzett információkat, az általam készített interjúkkal igyekeztem kiegészíteni, illetve alátámasztani. Négy ukrajnai édesanyával volt lehetőségem interjút készíteni, melyek során az őket ért megpróbáltatásokról, nehézségekről kérdeztem a válaszadókat. Ezek mellett a dolgozat, illetve a kutatás során, igyekeztem válaszokat találni arra vonatkozóan, hogy miként változott a háború éveitől kezdve a kormány, és miként a társadalom hozzáállása az ukrajnai menekültekhez, és ez hogyan jelent meg a kormányközeli és a független sajtóban. A dolgozatban részletesen kifejtem a magyar kormány bevándorláspolitikájának a változását, és a társadalom által tanúsított attitűdökben fellelhető tendenciákat is.

Pápai Judit

(Nemzetközi tanulmányok, BA)

Az Európai Unió bővítéspolitikájának átalakulása 2004 után: tanulságok és nyugat-balkáni perspektívák

Pályaművemben az Európai Unió 2004 utáni bővítéspolitikájának átalakulását vizsgálom, különös tekintettel a nyugat-balkáni perspektívákra. Céloom feltárni a bővítések politikai és gazdasági motivációit, valamint hatásait az EU működésére. Bemutatom, hogy a 2004-es bővítés miért volt mérföldkő, miért indult meg az új tagállamoknál jelentős gazdasági növekedés és kereskedelmi bővülés, még annak ellenére is, hogy fennmaradtak a demográfiai és jogállamisági kihívások. Elemzem a 2007-es és 2013-as csatlakozások tapasztalatait, az euroszeptizmus erősödését és a kohéziós politika szerepét. Részletesen elemzem a Nyugat-Balkán helyzetét, ahol a bővítés az EU számára geopolitikai és stabilitási kérdés, a térség számára pedig fejlődési és biztonsági lehetőség. Következtetésem szerint a jövőbeli bővítés sikere a hiteles reformokon, a jogállamiság érvényesítésén és az Unió belső feszültségén múlik.

Vogronics Márton

(Nemzetközi tanulmányok, BA)

Az Északnyugati-átjáró geostratégiai jelentősége

A dolgozat célja annak bemutatása, hogy az Északnyugati-átjáró miként illeszkedik az Északi-sarkvidék gazdasági és hadászati felértékelődésnek tágabb kontextusába, valamint, hogy milyen tényezők befolyásolják az átjáró jelenlegi és jövőbeli kereskedelmi szerepét. A tanulmány egy komplex földrajzi áttekintéssel nyit az Északi-sarkvidék és az Északnyugati-átjáró kapcsán, melyet egy részletes geostratégiai elemzés követ, megvizsgálva Oroszország, Kína, az Amerikai Egyesült Államok és Kanada érdekeit és hosszútávú célkitűzéseit az Arktisz kapcsán. Ezeket követően a Kanadai sarkvidéki szigetcsoport aktuális jogi és környezeti helyzete kerül bemutatásra. Eredményként elmondható, hogy napjainkban az Északnyugati-átjáró sokkal inkább bír egyfajta hadászati jelentőséggel, semmint gazdasági szereppel. Ugyanakkor arra is jó esély van, hogy a jövőben a tengeri jég kiterjedésének csökkenésével az Északnyugati-átjáró egyre nagyobb mértékben válik majd hasznosíthatóvá a tengeri kereskedelem számára.

Krausz Zétény

(Politikatudomány, BA)

A labdarúgó-szurkolói szubkultúra hatása a politikai preferenciákra - Esettanulmány a Ferencvárosi Torna Clubról

Dolgozatunkban a sport és politika egy meghatározott szeletét, a sport mint szocializációs közeg politikai preferenciákra gyakorolt hatását vizsgáljuk a labdarúgó-szurkolói szcénában. Esettanulmányunkban a legnépszerűbb magyar klub, a Ferencváros szurkolói között folytattunk kvantitatív kutatást egy online kérdőív formájában. Mintánkban (N=407) arra kerestük a választ, hogy kimutatható hatással bír-e a szurkolói szubkultúra és „lét” az érintettek politikai és pártpreferenciáiban. A kutatási kérdés kapcsán egy vezérszurkolóval és az FTC egyik vezetőjével interjút is készítettünk a kvantitatív eredmények jobb megértése érdekében. Nem reprezentatív kutatásunkban nem tudtunk egyértelmű hatást kimutatni, azonban meghatározott dimenziók mentén a válaszadók 22%-ából általunk képzett csoportban nem zárható ki az említett összefüggés létezése. Emellett megerősítést nyert kutatásunkban az FTC szurkolótáborának egyértelmű jobboldali orientációja és pártpreferenciája."

Történettudomány

Helyszín: Ró M 106

Kezdés: 9.00

Zsűri: Prof. Font Márta, professor emerita, elnök

Tagok: Prof. Forgó András, egyetemi tanár; Dr. Polyák Petra, főlevéltáros

Előadások

Brunner Mátyás: A tanoncképzés és a szakképzett munkaerő társadalmi és gazdasági hatása a rabszolgákra és a templom-jobbagyokra a Kr. e. 1. évezredi Babilóniában

Sabjanics Martina Renáta: Jan Długosz Annalesének Árpád-házi Szent Kingára vonatkozó adatai. Évkönyvek és legendák közt

Mieth Péter Márk: Haditudósítások az Árpádok alkonyán: A Stájer rímes krónika magyar vonatkozású hadtörténeti leírásai (1290–1309)

Szabó Gergő: Siklós mint rezidencia a Perényiek idején

Maill Attila: A szuverenitás teljes egészében és kizárólag a királyban rejlik.” – Sir John Spelman (?) The Case of Our Affaires (1643) című pamfletjének tartalmi és kontextuális elemzése

Horváth Dániel András: Irányzatok és viták a XIX. századi orosz anarchizmus berkein belül: Bakunyin és Kropotkin anarchizmusának összehasonlítása

Hiegl Csanád: Választói magatartás az 1922. évi nemzetgyűlési választáson a mohácsi kerületben

Dombovári Márton: Az 1944-es angolszász légitámadások lokális megéléstörténete Margitay-Becht Magdolna naplóján keresztül

Rezümék

Brunner Mátyás

(Történelemtanár – Angol nyelv és kultúra tanár, O)

A tanoncképzés és a szakképzett munkaerő társadalmi és gazdasági hatása a rabszolgákra és a templom-jobbagyokra a Kr. e. 1. évezredi Babilóniában

A kutatás a Kr. e. I. évezredi Babilónia rabszolgáinak és templom-jobbagyainak társadalmi és gazdasági helyzetét vizsgálja, különös tekintettel a tanoncképzés és a szakképzett munkaerő szerepére. A tanulmány egy 35 tanoncszerződésből álló korpusz alapján elemzi a szakmunka és a társadalmi státusz kölcsönhatásait. Ezen dokumentumokat és más, korábban részletesen megvizsgált adatokat összevetve azt kutatja, miként befolyásolta a szakmai ismeretek megszerzése ezen egyének gazdasági és társadalmi pozícióját. Célja annak értékelése, hogyan hatott a mesterségtanulás a rabszolgák és templom-jobbagyok életkörülményeire. A dolgozat továbbá bemutatja e csoportok helyét a babilóniai társadalmi struktúrában, tisztázva jogi és társadalmi szerepük eltéréseit.

Sabjanics Martina Renáta

(Történelem MA)

Jan Długosz Annalesének Árpád-házi Szent Kingára vonatkozó adatai. Évkönyvek és legendák közt

A dolgozat a 15. századi lengyel krónikás, Jan Długosz Annales seu Cronicae Regni Poloniae című művének Árpád-házi Szent Kingára vonatkozó adatait vizsgálja. A kutatás célja nem a hercegné életrajzának a rekonstruálása, hanem annak a feltárása, hogy Długosz narratívája megalkotásakor milyen korábbi forrásokra támaszkodhatott, milyen módszereket alkalmazott, illetve miként jelenítette meg Kinga alakját történeti elbeszélésében, illetve az általa összeállított legendában. A dolgozat áttekinti a magyar származású hercegnére vonatkozó adatokat tartalmazó korábbi lengyel évkönyveket és Kinga 14. századi szentéletírását, valamint bemutatja a Długosz által írt legenda sajátosságait. Mindezeket túl összehasonlításra kerülnek az Annales vonatkozó szövegrészei a korábbi forrásokkal, ezáltal közelebb kerülve Długosz forráshasználatának, valamint történetírói módszerének rekonstruálásához. A vizsgálat hozzájárul Długosz magyar vonatkozású adatainak pontosabb értelmezéséhez is, kiegészíti Gombos F. Albin Catalogus Fontium Historiae Hungaricae című munkájának Kingára vonatkozó hiányosságait.

Mieth Péter Márk

(Történelem, MA)

Haditudósítások az Árpádok alkonyán: A Stájer rímes krónika magyar vonatkozású hadtörténeti leírásai (1290–1309)

A középkori Magyar Királyság históriájában számos olyan fejezet van, amelyeket a hazai forrásadottságok hiányában csak külföldi kútfők segítségével ismerhetünk meg. Ilyen időszak az Árpád-ház uralkodásának utolsó szakasza is, mely – annak ellenére, hogy történelmünk meghatározó politikatörténeti csomópontja – sok aspektusból mai napig ismeretlen. Munkám célkitűzése, a magyar hadászat és hadtörténet 1290 és 1309 közötti eseményeinek vizsgálata ausztriai elbeszélő források alapján. A vizsgálat alapját a Stájer rímes krónika néven ismeretes 14. századi osztrák lírai elbeszélés képezi, melyet a W. Wattenbach gondozásában kiadott osztrák annalesekkel vetek össze. A dolgozat három fő aspektusból vizsgálja a korszak magyar hadászatát: 1. a kontingensek létszáma, 2. a katonai segédnépek szerepe és aránya 3. a magyar haderő jellege és képességei a királyság válságkorszakában.

Szabó Gergő

(Történelem, MA)

Siklós mint rezidencia a Perényiek idején

Az utóbbi időben nagyobb figyelmet kapott a rezidenciakutatás. A siklói rezidencia esetében a korábbi kutatásokkal szemben rá lehet világítani, hogy nem csupán lakóhelyként funkcionált, hanem az egyes bárók hatalmát szimbolizáló térként is. Az egy ideig főrezidenciaként működő vár szoros kölcsönhatásban volt a településsel, és hatást gyakorolt annak gazdasági és kulturális életére. Több aspektusból érdemes a témát megvizsgálni: az építészet oldaláról, ahonnan sok információt nyerhetünk a korszak építészeti stílusáról, adott esetben az építőmesterekről, a

felhasznált kőanyagok származási helyéről. E mellett az udvari életet, a társadalmi hierarchiát és a reprezentációt is vizsgálni lehet, amelyek segítségével kontextusba helyezhetjük a korszak társadalmi és gazdasági viszonyait is. Ezek révén válaszokat kaphatunk Siklós esetében az udvarstruktúrák, szokások és a funkcionalitás kérdéseire és akár lépcsőzetesen szemléltethetjük, hogy hogyan fejeződött ki a politikai hatalom és a társadalmi státusz a késő középkori főúri családok esetében.

Maill Attila

(Történelemtanár – Magyar nyelv és irodalom tanár, O)

A szuverenitás teljes egészében és kizárólag a királyban rejlik.” – Sir John Spelman (?) The Case of Our Affaires (1643) című pamfletjének tartalmi és kontextuális elemzése

Dolgozatomban az első angol polgárháború (1642–1646) egyik királypárti pamfletjét elemeztem. Mivel a korszak királypárti politikai gondolkodása és pamfletirodalma mindmáig kevésbé kutatott, munkámmal e hiányt kívántam részben pótolni. Ráműtattam arra, hogy bár a pamflet szerzőségének kérdése nem igazolható minden kétséget kizáróan, a művet nagy valószínűséggel Sir John Spelman írta. Feltártam a mű polemikus kontextusát, és rámutattam arra, hogy a szerző a kibontakozó „parlamentari szuverenitáselmélettel” szemben Jean Bodin Angliáról vallott nézeteivel lépett fel. Részletesen vizsgáltam, hogy a szerző miként használta fel az angol jog precedenseit és Henry de Bracton szavait saját álláspontja igazolására. Végezetül bemutattam az érvelést átszövő teológiai réteget, kiemelve a királyok isteni jogalapjának nyelvezetét, valamint a lelkiismeret központi szerepét a műben.

Horváth Dániel András

(Történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára – Földrajztanár, O)

Irányzatok és viták a XIX. századi orosz anarchizmus berkein belül: Bakunyin és Kropotkin anarchizmusának összehasonlítása

A dolgozat Mihail Alekszandrovics Bakunyin és Pjotr Alekszejevics Kropotkin anarchizmusról vallott nézeteit mutatja be és hasonlítja össze. Tárgyalja a 19. századi orosz anarchizmus speciális formáját, kontextusában elemzi a narodnyikizmust, illetve annak radikális és mérsékelt ágát. A két teoretikus életútja mellett azoknak eszmerendszerét veti össze ideológiai, gazdasági és társadalmi kérdések tekintetében. A dolgozat gerincét a magyar nyelven kevésbé kutatott Kropotkin nézeteinek részletes ismertetése, és Bakunyinnal való összevetése adja, ami kiemelkedő lehetőséget biztosít primer és szekunder források segítségével a 19. századi orosz anarchizmus két ellentétes szárnyának összehasonlítására, feltárja azoknak rétegeit, megállapít hasonlóságokat és különbségeket.

Hiegl Csanád
(Történelem, BA)

Választói magatartás az 1922. évi nemzetgyűlési választáson a mohácsi kerületben

1922. május 28-án nemzetgyűlési választásokat tartottak a Mohácsot és tíz másik települést magába foglaló választókerületben. A mandátumot birtokló egységesszéparti dr. Prakatur Tamáson kívül a pártonkívüli dr. báró Mirbach Antal szállt versenybe, aki meglepetésre szűk többséggel győzelmet aratott inkumbens ellenfelével szemben. A dolgozat a választás lefolyását járja körül, a kampányeseményeken túl a jelöltek hát-tere, a választójogi környezet és a térség társadalmának ismertetése is megjelenik az írásban. Nagy hangsúlyt kap emellett a levéltári forrásokra épülő, az eredményeket statisztikai, kvantitatív módszerekkel értelmező kutatás, mely a választói magatartásból kiindulva tárja fel az egyes indulók mögött összeálló választói csoportokat – arra keresve választ, hogy miképp tudott nyerni egy olyan jelölt, aki ellenfeléhez képest ismeretlenebb és kevésbé beágyazott volt.

Dombovári Márton
(Történelem, MA)

**Az 1944-es angolszász légitámadások lokális megéléstörténete Margitay- Becht
Magdolna naplóján keresztül**

Dolgozatom célja az 1944-es angolszász légitámadások megéléstörténetének bemutatása Margitay-Becht Magda, a Deák Téri Evangélikus Gimnázium tanárnőjének 1944. március 19. és 1945. január 13. között vezetett – eddig nem publikált – naplójának segítségével. A mikrotörténeti jellegű kutatás során egyaránt vizsgáltam a naplóró környezetét, beleértve a család tagjait, származásukat, valamint a társadalmi környezetet, vagyis a Wurm utca 3. számú takarékpénztári bérpalota lakóközösségét, társadalmi rétegződésüket, vagyoni helyzetük és bérlakásaik méretei alapján. A vizsgált egodokumentum jelentős forrásértékkel bír, hiszen szubjektív módon dokumentálta a német megszállást, a sorozatos légiriadókat és a bombázások okozta pusztítást. A szerző rávilágít az óvóhelyi „kényszerközösség” kellemetlen együttélésére, a stressz okozta hektikus hangulatváltozásokra, a légiriadók alatti nyaralás árnyoldalaira. Emellett fokozatosan felsejlik a városi infrastruktúra lassú összeomlása is.

Kommunikáció és Médiatudomány

Helyszín: A 419

Kezdés: 9.00

Zsűri: Dr. Torbó Annamária, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Dr. habil. Glózer Rita, egyetemi docens; Dr. habil. Pólya Tamás, egyetemi docens; Dr. Mester Tibor, egyetemi adjunktus

Előadások

Mirzazada Sardar: Postmodernism in Pornography: Deus Sex Machina

Borsos Zsanett: „Törzsasztal”: Egy letűnt online közösség fragmentumai

Tóth Veronika: Algoritmikus környezet hatása az online sajtóra a bama.hu megyei hírportál címadási struktúráján keresztül vizsgálva

Hofecker Barnabás: A mesterséges megtermékenyítés médiareprezentációja Magyarországon

Tálos Lili Anna: „Magyar turul-szívem dobog” – Magyar nemzeti identitás újraértelmezése

Dé:Nash dalszövegeiben a hungarofuturizmus segítségével

Rózsa Anna: A Love Story és az intertextualitás: Klasszikus irodalmi toposzok újraírása a kortárs popkultúrában Taylor Swift irodalmi imázsépítésén keresztül

Jáger Luca: „Fiatalnak öreg, öregnek fiatal” – a silver hair influenzszer-jelenség kibontakozása Magyarországon

Szabó Fanni: Egy képzeletbeli közönség szórakoztatása vagy a kapcsolódás iránti vágy? – Az elidegenedés és a rezonancia ábrázolása a Fleabag című sorozatban

Prim Olivér: Online migrációs diskurzusok a magyar Redditen: Érzelmi mintázatok és időbeli változás

Rezümék

Mirzazada Sardar

(Liberal Arts, BA)

Postmodernism in Pornography: Deus Sex Machina

This thesis explores contemporary pornography as a privileged site for reading the logic of postmodern capitalism. It argues that modern porn does not simply represent sex, but functions as Deus Sex Machina: an algorithmic structure that standardizes desire, decomposes the subject into coded fragments and replaces erotic ecstasy with endlessly repeatable discharge. The text shows how incest, prostitution and other taboos become commodities of the forbidden, simulating transgression without violating the social order. The work contrasts eroticism as delay, risk and encounter with the Other to the pornographic text of pleasure, in which desire is fully calculable. The figure of Deus Sex Machina names a new biopolitical machine of digital desire that consumes the subject while remaining structurally dependent on their gaze.

Borsos Zsanett

(Kommunikáció- és médiatudomány, BA)
„Törzsasztal”: Egy letűnt online közösség fragmentumai

TDK dolgozatomban egy korai magyar online közösség, az Internetto Törzsasztal archiválásából adódó problémakört igyekszem körbejárni egy forráselemzés, majd egy arra épülő diskurzuselemzés segítségével. Forráselemzésem keretében a fórumot megőrző három archívumot részleteiben hasonlítom össze egymással, hangsúlyozva az azok létrejötte során végbemenő „tudatos” és „technikai” szelekciókat, melyeket Williams (1998 [1961]) szelektív tradícióelmélete segítségével mutatok be. Itt a fő hangsúly az archívumok összességén, illetve azok egyes szelekciókból adódó vakfoltjain és egymás mellé rendezhetőségén van. Az erre épülő diskurzuselemzésben az online közösség által felépített két archívum létrejöttét, valamint az ezekhez kapcsolódó események körüli attitűdöket vizsgálom a közösség hozzászólásain keresztül. Ennek fő célját azon attitűdök és koncepciók felderítése képezi, ahogyan a közösség tagjai elképzelték ezen archívumok létrehozását, illetve tartalmuk rendszerezését és szelektálását.

Tóth Veronika

(Kommunikáció- és médiatudomány, BA)

Algoritmikus környezet hatása az online sajtóra a bama.hu megyei hírportál címadási struktúráján keresztül vizsgálva

A kutatás célja annak feltárása, hogyan alakítja át az algoritmusvezérelt médiakörnyezet a címadás gyakorlatát a regionális online sajtóban. A vizsgálat középpontjában a bama.hu hírportál 2024–2025 közötti időszaka áll, különös tekintettel arra, hogy a figyelemért folytatott verseny és a platformlogikák miként befolyásolják az írásjelek – például a kérdőjel, felkiáltójel, kettőspont és gondolatjel – használatát. A kutatás elméleti keretét a figyelemgazdaság és az algoritmikus újságírás elméletei adják, amelyek szerint a hírek versenye a kattintásokért és az algoritmusok figyelméért zajlik. E keretben a clickbait címadás nem önmagában a megtévesztés eszköze, hanem az online médiarendszer strukturális logikájának következménye. A címek érzelmi, nyelvi és formai szerkezete kulcsszerepet játszik abban, hogy egy hír elérje-e a közönségét a Google Discover, a Facebook vagy más algoritmikus csatornák révén. A dolgozat két módszert alkalmaz: félig strukturált interjúkat és empirikus címelemzést.

Hofecker Barnabás

(Kommunikáció- és médiatudomány, MA)

A mesterséges megtermékenyítés médiareprezentációja Magyarországon

A digitális platformok térnyerésével a társadalmi mozgalmak kommunikációs formái és működési logikái jelentős átalakuláson mentek keresztül. A közösségi média aktív szerepet játszik abban, hogy a társadalmi ügyek láthatóvá váljanak. A digitális nyilvánosság ilyen módon különösen fontos szerepet tölt be azokban az esetekben, amikor a társadalmi diskurzust a tabu jellemzi. Az egyik ilyen téma a mesterséges megtermékenyítés. A dolgozat célja, hogy kvalitatív módszer alkalmazásával feltárja, hogyan reprezentálódnak társadalmi témák közösségi média platformokon a mesterséges megtermékenyítés példáján keresztül bemutatva. A kutatás arra irányul, hogy megvizsgálja a tartalomgyártás motivációs hátterét, a kommunikációs stratégiák sajátosságait, valamint azt, hogy ezek a tartalmak miként járulhatnak hozzá a tabuk feloldásához, az információhiány csökkentéséhez és az érintettek támogatásához.

Tálos Lili Anna
(Kommunikáció- és médiatudomány, BA)
**„Magyar turul-szívem dobog” – Magyar nemzeti identitás újraértelmezése Dé:Nash
dalszövegeiben a hungarofuturizmus segítségével**

A dolgozat Sallai Dénes, azaz Dé:Nash előadóművész munkásságát és az általa felépített radikális kormánypárti perszónát vizsgálja a hungarofuturizmus kortárs művészeti mozgalom tükrében. A dolgozat célja annak a feltárása, hogy az előadó hogyan alkalmazza a nemzeti-történelmi jelképeket és aktuálpolitikai narratívákat egy olyan ironikus esztétikai keretben, amely párhuzamba állítható a hungarofuturista törekvésekkel. A dolgozat elméleti háttérét a Miklósvölgyi Zsolt és Nemes Z. Márió által kidolgozott Hungarofuturista Kiáltvány gondolatai, valamint a Slavoj Žižek-féle túlazonosulás (over-identification) fogalma szolgáltatja.

Rózsa Anna
(Kommunikáció- és médiatudomány, BA)
**A Love Story és az intertextualitás: Klasszikus irodalmi toposzok újírása a kortárs
popkultúrában Taylor Swift irodalmi imázsépítésén keresztül"**

A dolgozat Taylor Swift munkásságát vizsgálja abból a szempontból, hogyan lép interakcióba a 21. század egyik legbefolyásosabb médiaszemélyisége íróóriások műveivel, implementálva azokat saját dalszövegeibe és tudatosan építve az irodalmi dalszerző imázsát. A kutatás központi kérdése, hogy a klasszikus irodalmi toposzok használata valódi esztétikai mélységet ad-e a műveknek, vagy csupán egy jól felépített marketingeszköz a kulturális tőke növelésére. Az elméleti prespektíva „narratív desztilláció” folyamata adja, amely során az énekesnő a nagyobb terjedelmű műveket a médium korlátai miatt sűríti, elsősorban azok hangulatát és szimbólumait mentve át a popzene kontextusába. A dolgozat elemzi a korai Love Story narratív variálását, ahol Shakespeare tragédiája egy boldogabb véggel egészül ki. Illetve a Tolerate it című dalt is, amely egy Daphne du Maurier regény érzelmi világát tömöríti magába. A kutatás kiemelt figyelmet szentel a 2025-ös The Life of a Showgirl album The Fate of Ophelia című számának, rávilágítva, hogy a tragikus sors megváltoztatása hogyan foszthatja meg Opheliát eredeti feminista és társadalomkritikai lényegétől, pusztá esztétikai stíluselemmé redukálva a tragédiát. Végző konklúzióként a tanulmány megállapítja, hogy bár Swift demokratizálja a költészeti hagyományt, a vallomásos líra és a piaci érdekek összefonódása során fennáll a női sorsok esztétizálásának, illetve egydimenziós ábrázolásának a kockázata.

Jáger Luca
(Kommunikáció- és médiatudomány, BA)
**„Fiatalnak öreg, öregnek fiatal” – a silver hair influenszer-jelenség kibontakozása
Magyarországon**

A silver hair influenszerek médiareprezentációja hozzájárulhat az idősödéssel kapcsolatos sztereotípiák lebontásához és az ageizmus csökkentéséhez, de akár annak felerősítéséhez is. Kutatásomban a jelenség egyik első hazai képviselőjének, Turi Melindának a tevékenységét elemeztem több közösségi média platformon, és a tartalmaira érkező kommenteket a közönség viszonyulása szerint kategorizálva. Az eredmények alapján Turi M. nem csak egy silver hair influenszer: az idősödésen túl olyan más témákat is érint, mint az anyaság, a női lét és az önmegvalósítás. Sajátos prezentálási módja és stílusa miatt egyedi, de erősen megosztó személyiségként jelenik meg. A hazai közönség támogató, kritizáló és rejtett ageista

véleményei jelzik, hogy az elfogadottság reményében egy influenszernek a részvételi kultúra által nyújtott lehetőségek ellenére is meg kell felelnie bizonyos normáknak és elvárásoknak."

Szabó Fanni

(Kommunikáció- és médiatudomány, BA)

Egy képzeletbeli közönség szórakoztatása vagy a kapcsolódás iránti vágy? – Az elidegenedés és a rezonancia ábrázolása a Fleabag című sorozatban

Jelen tanulmány a brit Fleabag (2016–2019) televíziós sorozat elemzését tűzi ki célul, különös tekintettel annak társadalmi aspektusaira, elsősorban Hartmut Rosa „rezonanciaelméletére” támaszkodva. A sorozat egy fiatal női karaktert mutat be, aki diszfunkcionális emberi kapcsolatokkal körülvéve igyekszik belső ürességérzetével, veszteségeivel és büntudatával megküzdni. Mindez részben a „negyedik fal lebontása” elnevezésű filmes technikával kerül kifejezésre, aminek segítségével a főszereplő a cselekmény gyakori elemeként, rendszeresen megszólítja a nézőt. A vizsgálat a Fleabag által ábrázolt mentális nehézségeket veti össze a Rosa által kidolgozott elidegenedés, rezonancia koncepcióival.

Prim Olivér

(Szociológia, BA)

Online migrációs diskurzusok a magyar Redditen: Érzelmi mintázatok és időbeli változás

A dolgozat az online nyilvánosságban zajló migrációs diskurzusokat vizsgálja a Reddit felületén közzétett bejegyzések és ezekhez tartozó kommentek, különös tekintettel a posztok és hozzászólások érzelmi tónusaira, ezek időbeli alakulására, a Reddit jutalmazórendszerére ebben a témában. Egy kidolgozott elméleti keretbe ágyazza a kutatás ezt a folyamatot, amelynek részeit a migráció fogalmi meghatározása, a módszertani nacionalizmus kritikája, valamint a diszkurzív megközelítés képzik. A kutatás egy számszerűsítő diskurzuselemzési módszert alkalmaz a tartalmak és ezek attribútumainak elemzéséhez, szentimentelemzésre alapozva a változók megalkotását. Az időbeli elemzés hullámzó trendeket jelez, amelyek a politikai és társadalmi eseményekhez igazodnak. A dolgozat rámutat arra, hogy az online térben a migráció gyakran biztonságpolitikai és identitásbeli fenyegetésként jelenik meg, ugyanakkor a kommentmezőkben plurálisabb érzelmi struktúrák is megfigyelhetők.

Filmtudomány

Helyszín: B 135/2

Kezdés: 11.00

Zsűri: Dr. András Csaba, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Dr. Csöngé Tamás, egyetemi adjunktus; Simor Kamilla, tanársegéd

Előadások

Kovács-Hegedüs Lili: A vászon mint politikai tér – Affektív észlelés és politika a Joker című filmben

Takács Boglárka: Élisabethek és Siegmundok: az Álmodozók (2003) szereplőinek irodalmi felmenői

Hegedüs Ferenc: Egy „normális” ország felé: Az identitásvideók szerepe a hegemoniáért folytatott harcban

Lengyel Roland: Kínok és kéjek sivataga – A transzcendens tapasztalat kifejezési formái Sade márki Justine, avagy az erény meghurcoltatása című regényében és Stewart Mackinnon filmadaptációjában

Holczer Dávid: Posztfilmes állapot és a szubjektum határátlépései: Remedializáció, testfenomenológia és ludonarratív disszonancia a Cyberpunk 2077-ben

Csapó Áron Sebestyén: Hol kezdődik a munka? És hol ér véget a valóság?

Mészáros Aliz: Végzetes pillantás – A férfitekintetet destabilizáló női tekintet megjelenése a neo-femme fatale filmekben

Rezümék

Kovács-Hegedüs Lili

(Szabad bölcsészet, BA)

A vászon mint politikai tér – Affektív észlelés és politika a Joker című filmben

Kutatásomban Todd Phillips Joker (2019) című filmjét elemzem, az affektív észlelés és a politikai tapasztalat összefüggéseinek perspektívájából. Arra a kérdésre keresi a választ, hogyan képes a film affektív filmnyelvi eszközökön keresztül olyan érzéki-testi bevonódást létrehozni, amely felfüggesztheti a néző etikai ítéletalkotását, és politikai jelentőségű tapasztalatot generál. A Joker társadalomképét Martin Scorsese Taxisofőr című filmjével összevetve mutatom be, hogy az erőszak nem individuális patológiaként, hanem strukturális következményként jelenik meg. Elemzésem hangsúlyozza, hogy a Joker nem ideológiai állításokat közöl, hanem az érzékelhető rend affektív újraszervezésén keresztül nyit meg politikai értelmezési lehetőségeket.

Takács Boglárka

(Szabad bölcsészet, BA)

Élisabethek és Siegmundok: az Álmodozók (2003) szereplőinek irodalmi felmenői

Az Álmodozók (2003) három fiatal filmrajongó – Matthew, Théo és Isabelle – történetén keresztül ábrázolja az 1968-as párizsi események előtti időszakot. A dolgozat nem a film politikai hátterére, hanem a szereplők irodalmi és kulturális előképeire összpontosít, különösen

Theo és Isabelle alakjára. Az elemzés Thomas Mann és Jean Cocteau műveivel veti össze a karaktereket, a kapcsolati dinamikák és visszatérő szimbólumok mentén. A politikai dimenzió értelmezése a zárásban jelenik meg, az ikrek belső világa és a külső események kapcsolatára fókuszálva.

Hegedüs Ferenc

(Esztétika, MA)

Egy „normális” ország felé: Az identitásvideók szerepe a hegemoniáért folytatott harcban

A dolgozat fókuszában az utóbbi években Magyarországon nagy számban megjelent, liberális sajtóorgánumok által készített dokumentumfilmek állnak. Főként annak kérdésével foglalkozik, hogy e tartalmak miként értelmezhetők a politikai harc eszközeiként. E harcban azonosított pozíciójuk nyomán a tartalmakat identitásvideókként azonosítja. Olyan tartalmakként, amelyek a hazai ellenzéki blokk által bevett identifikációs és moralizáló diskurzusokba ágyazzák tárgyalt témáikat. Esettanulmányként a 10 év gyűlölet (Klopfstein-László Bálint, 2025) című identitásvideót elemzésével mutat rá a moralizáló kritika ellenzékiséget meghatározó diskurzusára.

Lengyel Roland

(Szabad bölcsészet, BA)

Posztfilmes állapot és a szubjektum határátlépései:

Remedializáció, testfenomenológia és ludonarratív disszonancia a Cyberpunk 2077-ben

A dolgozat a CD Projekt RED Cyberpunk 2077 (2020) című videójátékát posztfilmes, interaktív médiumként elemzi, a cyberpunk műfaj egyik alapvető problémájára, a test és a tudat viszonyára fókuszálva. Amellett érvelek, hogy a játék e dilemmát nem csupán narratív szinten tematizálja, hanem játékmecanikai és érzékelési szinten is megtapasztalhatóvá teszi, a játékosági ágencia fokozatos aláadásán keresztül. Az elemzés elméleti keretét Jay David Bolter és Richard Grusin remedializáció-elmélete, Vivian Sobchack filmfenomenológiai megközelítése, valamint Clint Hocking ludonarratív disszonancia fogalma alkotja, kiegészítve a videójáték-elmélet és a poszthumán diskurzus releváns belátásaival. A dolgozat bemutatja, miként épülnek be filmnyelvi konvenciók a játékmenetbe, és hogyan válik a főhős teste több tudatot közvetítő mediális felületté. Négy kulcsküldetés esettanulmányán keresztül vizsgálom a kontrollvesztés, az emlékezet digitális rekonstruálhatósága és a test instrumentalizálásának folyamatait. Konklúzióban amellett érvelek, hogy a ludonarratív disszonancia a Cyberpunk 2077 esetében nem tervezési hiba, hanem tudatos retorikai eszköz: a játék narratív kapitalizmuskritikája és a felhalmozásra, fejlődésre épülő játékmenet közötti feszültség a játékosági ágencia illuzórikus jellegére mutat rá.

Holczer Dávid
(Szabad bölcsészet, BA)
**Kínok és kéjek sivataga – A transzcendens tapasztalat kifejezési formái Sade márki
Justine, avagy az erény meghurcoltatása című regényében és Stewart Mackinnon
filmadaptációjában**

Dolgozatom célja a transzcendens megnyilatkozási formáinak vizsgálata Robert Bresson *Jeanne d'Arc pere* (Procès de Jeanne d'Arc, 1962) és Stewart Mackinnon *Justine* (1976) című filmjének összehasonlításával. Mivel Mackinnon filmje egy regényadaptáció, és filmnyelvi stratégiája főleg abban áll, hogy az eredeti, Sade márki által jegyzett *Justine, avagy az erény meghurcoltatása* című regény irodalmi megoldásait fordítja le saját médiumára, először a regény poétikai stratégiáit térképezem fel. Bebizonyítom, hogy a sade-i szöveg működés módja a semiosis, tehát nem a valóságot valamiképpen tükrözni vágyó írói eljárásról van szó, hanem a nyelv világteremtő képességének érvényesítéséről. Először Mircae Eliade hierofániafogalma segítségével vizsgálom a bibliai Jób könyvét és Sade regényét, majd a Paul Schrader által azonosított transzcendentális stílus felől közelítem meg a filmeket, elfogadom, hogy azok célja valami leírhatón túli tapasztalat kifejezése. Az összehasonlítás során világossá válnak a bresssoni szent- és a mackinnoni szadista szenvedés közötti különbségek.

Csapó Áron Sebestyén
(Irodalom- és kultúratudomány, MA)
Hol kezdődik a munka? És hol ér véget a valóság?

Dolgozatomban az ezredforduló végén megjelent *eXistenZ* (David Cronenberg, 1999) és a *Különválás* (Severance, Ben Stiller, Aoife McArdle, 2022-) című sorozat első évadát vizsgálom elsősorban Marc Augé nem-hely fogalma mentén. A két alkotás helyszíneit megnézve világossá válik, hogy azok egyrészt illeszkednek Augé nem-hely fogalmába, másrészt pedig minden fő helyszín elsősorban munkahely. Ezen felül mindkét műben nagy szerepet kap az egyén tudatának valamiféle megtörése, személyiségének szétválasztása. Először az *eXistenZ*-t vizsgálom meg: kontextusba helyezem a vele egyidőben megjelent filmekkel, és megvizsgálom, hogy hogyan zajlik a cselekményen belül rejtetten a szereplők kizsákmányolása. Ehhez többek között Mark Fisher, a filmmel kapcsolatos írását veszem alapul. Ezután áttérek a *Különválásra*, ahol végighaladok az elválasztott emelet fő helyszínein, végül pedig megkísérlem összegzem, hogy a két mű hogyan ábrázolja és miként viszonyul a kizsákmányoló munka kérdésköréhez.

Mészáros Aliz
(Magyartanár – Médiatanár, O)
**Végzetes pillantás – A férfitekintet destabilizáló női tekintet megjelenése a neo-femme
fatale filmekben**

A dolgozatom a femme fatale archetípus alakulástörténetére és annak ábrázolásában megjelenő különböző tekintetek vizsgálatára helyezi a hangsúlyt, mint amilyen a férfitekintet, a női- illetve queer tekintet. A femme fatale toposz fő indítványozója az első és második világháborúban kialakult munkaerőhiány, melynek következtében a megüresedett pozíciókat a férfiak távolléte alatt a nőknek kellett betölteniük. A filmművészetben e megfordult nemi dinamikát elsősorban a film noir-ok, a femme fatale-karakter megjelenítésével kívánták szimbolizálni. A dolgozatomban e toposz negyedik feminista hullám során átalakult formáját kívánom

részletesen bemutatni. Ez új típusú karakterre, mint neo-femme fatale hivatkozom, amely a rape-revenge filmek hatására sokkal inkább egy bosszúállás funkciójával bíró femme fatale-karakter, aki képes lett a férfitekintet levetkőzésére és megjelenni a női tekintet formájában.

Színháztudomány

Helyszín: E 527

Kezdés: 11.00

Zsűri: Prof. Dr. P. Müller Péter, egyetemi tanár, elnök

Tagok: Prof. Dr. Jákfalvi Magdolna, egyetemi tanár; Lukács Laura, doktoranda

Előadások

Mandák Emese: Evés és reprezentáció a színházban

Bozsaky Boglárka: A közösségi színházi alkotófolyamatok dramaturgiája

Hemző Csenge: Női narratívák a kortárs magyar színpadon. Az ostromnaplók színpadi adaptációja

Barna Léna: Elek Judit Rómeó és Júlia rendezése mint interkulturális és politikai adaptáció a marosvásárhelyi színészképzés kontextusában

Barta Flóra: Eurüdiké-ábrázolások a kortárs színházban

Simon Orsolya: Átiratok dramaturgiája

Nyáry Pál: Színésztréning és az előadások esztétikájának viszonya Jeles András és a Monteverdi Birkózókör munkájában

Molnár Dóra: Furulya a csatazajban: A mediáció lehetősége és bukása az István, a király rockoperában a zenedramaturgián keresztül

Szabó Réka: A halott fiú

Banzouzi-Garai Moira Vera: Hadestown: A Dramaturgical Analysis

Rezümék

Mandák Emese

(Irodalom- és kultúratudomány, MA)

Evés és reprezentáció a színházban

Dolgozatomban az étkezés és színház kapcsolatát vizsgálom, annak történetiségét, színháztudományi olvasatait, reprezentációs módjait, illetve, hogy a nem imitált evés jelenléte milyen funkciót tölt be egy előadás egészét nézve, hogyan változik általa a színész színpadi jelenléte s vele együtt a nézői tekintet. A nézői tekintet a színpadon látottakat szemiotikai jelként és fenomenológiai jelenségként is értelmezi, melyek között tekintete folyamatosan oszcillál. Az étkezés, miközben értelmezhető természetesen valamiknek a jelölőjeként is, a fenomenológia oldalára billenti a nézői pillantást. A (nem imitált) színpadi evés performatív aktusnak tekintendő, amennyiben nincs valamiféle előzetes léte, a cselekvés által tárul fel és hozza létre jelentését. A leírt témaköröket a Liquid Loft Deep Dish című 2012-es előadásán elemzem, melyben azok meghatározó dramaturgiai funkciókkal bírnak.

Bozsaky Boglárka

(Irodalom- és kultúratudomány, MA)

A közösségi színházi alkotófolyamatok dramaturgiája

A közösségi színház ernyőfogalom; sem a hazai, sem a nemzetközi szakirodalomban nem született pontosan körülhatárolható definíció a fogalom megnevezésére. Általánosan elmondható viszont ezekről a színházi kísérletekről, hogy tevékenységük társadalmi célokat szolgál, például a közösségépítést és a társadalmi diskurzus elősegítését. Dolgozatomban ezt a definíciót vettem alapul, és az elméleti áttekintésen túl a Káva Kulturális Műhely Állampolgári Színház projektjének három előadásával (Házam, hazám; Klimatehetetlenség; Aziskoláját!) foglalkoztam részletesen. A produciók elemzésén kívül a dramaturgiai szerkezetük sajátosságait vizsgáltam részletesen. Az előadások mindegyike kollektív alkotófolyamat során, a civil résztvevők összegyűjtött történetei és improvizációi alapján jött létre.

Hemző Csenge

(Irodalom- és kultúratudomány, MA)

Női narratívák a kortárs magyar színpadon. Az ostromnaplók színpadi adaptációja

A második világháború idején íródott láger- és ostromnaplók jelentős része nőktől származik. A jelen kutatás arról kíván képet adni, hogy miként reprezentálódnak ezek a női narratívák a kortárs magyar színházban, milyen feldolgozások születtek a fennmaradt naplók és memoárok alapján. Elemzésem fő tárgya, hogy a napló műfaji sajátosságai miként adaptálhatók színpadra, hogyan változik (vagy épp nem változik) a kép, ha a legszemélyesebbnek nevezett irodalmi műfaj eleven közönség elé kerül. Az Örkeny Színház 2025-ös Ostromdressz című előadásán keresztül elemzem a felvetődő szempontokat, kiegészítve a kifejezetten a női holokausztrauma színpadi reprezentációjának kérdésével.

Barna Léna

(Irodalom- és kultúratudomány, MA)

Elek Judit Rómeó és Júlia rendezése mint interkulturális és politikai adaptáció a marosvásárhelyi színészképzés kontextusában

A tanulmány Elek Judit 1992-ben, a marosvásárhelyi Színművészeti Akadémián bemutatott Rómeó és Júlia-rendezését vizsgálja interkulturális és politikai adaptációként a rendszerváltás utáni erdélyi színház- és színészképzés kontextusában. Az elemzés előadástörténeti és színházelméleti módszereket ötvöz, korabeli kritikákra, archív dokumentumokra és személyes interjúkra támaszkodva, valamint a fennmaradt előadásfelvétel szöveg- és előadásanalízisét végzi el. A kutatás arra keresi a választ, miként értelmeződött újra Shakespeare tragédiája a román–magyar együttélés és konfliktus problémáinak tükrében. Az előadás jelentősége abban áll, hogy intézménytörténeti szempontból új művészi impulzust hozott a marosvásárhelyi színészképzésbe, miközben a klasszikus dráma politikai aktualizálásán keresztül a színház közvetítő szerepére irányítja a figyelmet egy érzékeny történelmi pillanatban.

Barta Flóra

(Irodalom- és kultúratudomány, MA)
Eurüdiké-ábrázolások a kortárs színházban

Dolgozatomban Orfeusz és Eurüdiké mítoszának három olyan feldolgozását elemzem, amelyek radikálisan újragondolják a nő szerepét a történetben, a passzív szerepkör helyett ő kerül a középpontba, a néző pedig teljesen eltérő Eurüdiké-ábrázolásokkal szembesül a művekben. A mítosz feldolgozásainak középpontjában korábban általában Orfeusz állt, míg Eurüdiké a halott múza szerepét töltötte be, karaktere Orfeusz tekintetén keresztül került bemutatásra. Romeo Castellucci 2014-es bécsi/brüsszeli Orfeusz és Eurüdiké-, Rachel Chavkin 2019-es, a Broadway-en bemutatott Hadestown-, és Porogi Dorka 2020-as budapesti Árnyék (Eurüdiké mondja) című rendezéseit vetem össze annak mentén, hogy az adott színházi előadásban Eurüdiké alakja mennyire lesz aktív és cselekvő, hogyan befolyásolja a történetet és narratívát, milyen az Orfeusszal való kapcsolata, és mindez mit jelent az Alvilágból való menekülés és visszanézés pillanatában.

Simon Orsolya
(Irodalom- és kultúratudomány, MA)
Átiratok dramaturgiája

Az Átiratok dramaturgiája című kutatásomban Simon Stone kortárs színházi alkotó, rendezőként és íróként is jegyzett 2016-os Yerma előadását elemezem és megvizsgálom alkotói módszerét. Röviden kitérek az adaptációs és átirat dramaturgia általános módszertanára, fókuszban a klasszikus színpadi műveket modernizáló adaptációkkal. Választ keresek arra, hogy mi a különbség egy modernizáló adaptáció és egy átirat között, hol vannak e kettő határvonalai. Példákat hozok arra, mi szolgálhat alkotó motivációként átiratkészítéskor, ezekhez pedig előadáspéldákat kötök. Végezetül bemutatom Stone alkotófolyamatának különböző fázisait, és összehasonlítom az új Yerma szövegét Federico Garcia Lorca eredeti, 1934-es drámájával. Elemzésemben elsősorban írói szempontokat vizsgálok, de említést teszek a rendezői és vizuális stílusáról is. Célom, hogy mindezek alapján bebizonyítsam, Simon Stone átiratának esetében nem egyszerűen adaptációról van szó, hanem új, saját szöveg születik.

Nyáry Pál
(Irodalom- és kultúratudomány, MA)
Színésztréning és az előadások esztétikájának viszonya Jeles András és a Monteverdi Birkózókör munkájában

Dolgozatomban arra keresem a választ, hogy milyen szerepet játszik a színészi tréning egy színházi műhely működésében. A kérdés elemzésére a Jeles András által a 80-as években vezetett Monteverdi Birkózókör működését választom esettanulmányként. Feltevésem szerint a csoport munkássága a folyamatorientált kísérleti színházcsinálás létjogosultságát támasztja alá. Jeles olyan színházi laboratóriumot hozott létre, amelyben a kísérletező szemléletet konzekvensen alkalmazta. Megközelítésének alapvető eleme a színésztréning, azok a gyakorlatok, amelyeket ő maga fejleszt ki és alkalmaz. Arra törekszem, hogy a tréning és a csoport három előadásának (24 haiku, Drámai események, A mosoly birodalma) formanyelve közötti kapcsolatot részletesen rekonstruáljam. A tréninggyakorlatok céljának és formájának megismerésében az egykori résztvevőkkel készített interjúk nyújtanak értékes forrásanyagot, az előadások elemzését pedig a róluk készült filmfelvételek alapján végzem el.

Molnár Dóra

(Irodalom- és kultúratudomány, MA)

Furulya a csatazajban: A mediáció lehetősége és bukása az István, a király rockoperában a zenedramaturgián keresztül

Dolgozatomban a Szörényi-Bródy féle István, a király rockopera egyik karakterét, Rékát vizsgálom, annak a szempontjából, hogy hogyan válik a darab folyamán a harmadik út szimbólumává. A kutatás során a kulturális kontextus és a rockoperában megjelenő különböző zene stílusok elemzése mellett egy zenedramaturgiai elemzést végeztem Réka megteremtett világával kapcsolatban. Ennek fókuszában zenei világa áll, ami népi hangszereket és motívumokat veszi alapul. Az érdekelt, hogy milyen hatást ér el a népzene, ha fúzióba kerül más zenei műfajokkal. Ezek funkcióját és színpadi helyzetét vizsgáltam Réka minden megjelenésében, amihez hozzátartozott, amihez az értelmezésen túl az 1984-es filmfelvételt vettem alapul. Vizsgálom ezen túl a karakter interakcióit és ezeknek hatását a zenében is. Célom annak bemutatása, hogy látszólagosan a karakter a rábízott feladatkörben elbukik, de a humanizmus szempontjából példát mutat, amit pedig a zenei eszközök segítségével tud megteremteni.

Szabó Réka

(Irodalom- és kultúratudomány, MA)

A halott fiú

Tanulmányom abból a feltevésből indul ki, hogy a Csehov Cseresznyés kertjébe írt gyász olyan dramaturgiai potenciál, amelynek színpadi érvényesülése a Ranyevszkaját alakító színésznő játéka keresztül válik láthatóvá. Dolgozatomban négy színházi előadás komparatív elemzésén keresztül vizsgálja, miként formálja a színészi interpretáció az előadás egészének jelentésképzését. Ónodi Eszter 2023-as, Katona József színházi játékát, Gryllus Dorka és Rezes Judit 2019-es és 2025-ös alakításait, valamint Natasha Parry 1981-es értelmezését hasonlítom össze. A karakterelemzések dramaturgiai csomópontok és meghatározott jelenetek mentén rajzolódnak ki. A színészi játékot a beszédmód, gesztusok, hanglejtések, testhasználat, mimika és térbeli viszonyok mentén elemzem. Vizsgálatom arra irányul, hogy a különböző színészi technikák miként teszik érzékelhetővé – vagy éppen miként szorítják háttérbe – a gyász tapasztalatát, és hogyan hoznak létre eltérő Ranyevszkaja-figurákat, illetve eltérő előadásolvasatokat.

Banzouzi-Garai Moira Vera

(Irodalom- és kultúratudomány, MA)

Hadestown: A Dramaturgical Analysis

This research paper is an analysis of Anaïs Mitchell's sung-through musical Hadestown, from a dramaturgical point of view, with an emphasis on the dramaturgy of its music. My goal is to explore how this piece achieves its strong impact with a dramaturgical technique. This musical adapts the myths of Orpheus and Eurydice and Hades and Persephone with a contaminative dramaturgy, drawing on the genres of the narrative poem and the American musical as its models. Using the show's script, full piano and vocal score as well as its 2019 Original Broadway Cast Recording, I shall examine the dual narrative style, split between singing and recitative parts, and the cyclical structure of the show, built on repetitions and reprises. I shall

discuss the narrative arc and the evolution of characters through the analysis of song and lyrics. Storytelling and the figure of the storyteller, embodied by Hermes and Orpheus, are central elements to the show, recalling the oral tradition of Greek mythology.

Művészettörténet és Filozófia

Helyszín: B 135/2

Kezdés: 9.00

Zsűri: Dr. habil. Popovics Zoltán, egyetemi docens, elnök

Tagok: Prof. Dr. Somos Róbert, egyetemi tanár; Dr. Bécsi Zsófia, egyetemi adjunktus

Előadások

Gerda Ignatjeva: National identity in Art Nouveau building facades – comparative analysis of Latvia and Hungary

Hock Péter János: Óra, amely néha siet: A technikai gépek Félix Guattari Chaosmosis (1992) című művében

Rottler Lili: Wittgensteini örökség? Sellars nyelvfelfogásáról

Rezümék

Gerda Ignatjeva

(Liberal Arts, BA)

National identity in Art Nouveau building facades - comparative analysis of Latvia and Hungary

This thesis investigates how Art Nouveau façades were mobilised to articulate national identity in Latvia and Hungary around 1890–1914. It argues that, although both countries adopted an international reform style, they developed distinct national inflexions within a shared Northern-Central European Art Nouveau-National Romantic field. A literature review and terminological chapter first disentangle Art Nouveau, Jugendstil, Secession and National Romanticism, highlighting how Western canons have marginalised Central and Eastern variants and how regional labels encode different political and cultural agendas. The study then traces Western origins in Belgium, France and Germany, followed by imperial frameworks in Austria-Hungary and the Russian Empire, and the emergence of Finnish National Romanticism as a crucial model for both Latvian and Hungarian debates. Case studies of Magyar Szecesszió and Rīgas jügendstils analyse political contexts, key architects, materials and motifs, and urban patterns in Budapest, Szeged, Subotica, Riga and Liepāja, focusing on façades as the primary carriers of symbolic meaning. Comparative chapters show how Hungary oriented its Secession eastwards through Transylvanian folk forms and Zsolnay ceramics, while Latvia turned northwards, adapting Finnish stone architecture and ethnographic ornament. The conclusion contends that both countries used Art Nouveau to negotiate invented yet consequential traditions, and that precise terminology is essential for understanding how national identity was visually constructed in this period.

Hock Péter János
(Szabad bölcsészet, BA)
**Óra, amely néha siet: A technikai gépek Félix Guattari Chaosmosis (1992) című
művében**

Jelen tanulmány Gilles Deleuze és Félix Guattari gépfogalmának relevanciáját és alkalmazási lehetőségeit vizsgálja az algoritmikus rendszerek és a mesterséges intelligencia korában. Kutatásom abból a feszültségből indul ki, amely a szerzők gondolatai – mindenekelőtt a gépi elrendeződésekről alkotott elmélet – és a kései kapitalizmus kortárs viszonyaiban meghatározó jelentőségű gépi technológiák között fennáll. Központi célom rávilágítani a két szerző technikai gépekhez fűződő ambivalens viszonyára. E feszültség szemléltetésére Félix Guattari Chaosmosis (1992) című művében vázolt gépi heterogenezis és kapitalista homogenezis fogalmait hívom segítségül. A könyv egyes fejezeteinek elemzése után vizsgálódásomat kiterjesztem Deleuze és Guattari általánosabb ontológiai kereteire. Végezetül amellet érvelek, hogy a bemutatott kettősség a szerzőpáros ontológiájának jellegéből, nevezetesen az absztrakt és a konkrét, valamint a virtuális és az aktuális közötti különbségtételből fakad.

Rottler Lili
(Filozófia, MA)
Wittgensteini örökség? Sellars nyelvfelfogásáról

Dolgozatomban arra vállalkoztam, hogy bemutassam és összehasonlítsam Wilfrid Sellars és Ludwig Wittgenstein nyelvfelfogásának alapvető elemeit. Mindezt úgy tettem, hogy egyaránt kitértem a hagyományosan „korai”/„kései” megkülönböztetésen alapuló Wittgenstein művekre, így a párhuzamban fontos szerepet játszott a leképezés és a szabálykövetés fogalmainak tárgyalása is. Sellars és Wittgenstein analógiába állítása nemcsak abban segít, hogy közelebb kerüljünk a filozófusok szövegeinek megértéséhez, mivel Sellars interpretációja alapján egy sajátos filozófiatörténeti reflexió működését is megfigyelhetjük.

Pszichológia I.

Személyiségpszichológia I.

Helyszín: B/404

Kezdés: 8:00

Zsűri: Dr. Csókási Krisztina, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Dr. Takács Bálint, egyetemi adjunktus; Erős Zoltán, egyetemi tanársegéd

Előadások

Makray Bálint: A művészi beállítódás az átlagpopulációban

Szakács Hanna: A csoportközi együttműködés stratégiái és a Big Five extravertió faktorának kapcsolata társas dilemma helyzetben

Meggyes Réka: Életkorral összefüggő pozitívítási torzítás képi ingerekre adott válaszok tükrében

Nagy Antónia: Hősök vagy gonoszok? Etikai kétértelműség a The Last of Us Part II-ben

Reisz Ákos Márton: Esztétikai preferencia és mentális jelentésadás a vizuális művészetekben a mentalizáció tükrében

Csonka Izabella: Manipulációs stratégiák a romantikus párkapcsolatokban

Madarász Csilla: „A hó mindig felül landol!” – Coriolanus Snow karakterének vizsgálata a Sötét Triád koncepció mentén

Rezümék

Makray Bálint

(Pszichológia, BA)

A művészi beállítódás az átlagpopulációban

A jelen kutatás célja a művészeti beállítottság és a pszichológiai sebezhetőség közötti összefüggések vizsgálata volt az átlagpopuláció körében. A vizsgálat során 145 fő töltötte ki az online kérdőívcsomagot, amely az alapvető demográfiai kérdéseken, kívül három mérőeszközt alkalmazott: a Depresszió–Szorongás–Stressz Skálát (DASS-21), az Ötfaktoros Személyiségleltárt (BFI-44) és a Kreatív Teljesítmény Kérdőívet (CAQ). A kutatás négy hipotézist tesztelt, amelyek a Nyitottság, Neuroticitás, pszichológiai sebezhetőség és művészeti kreativitás kapcsolatára vonatkoztak. Az eredmények alapján a Nyitottság közvetlenül befolyásolta a művészeti kreativitást ($\beta = 0.451$; $p < 0.001$; 95% CI [0.333 – 0.569]; $R^2 = 0.218$), míg a Neuroticitás csak a pszichológiai sebezhetőségen keresztül mutatott hatást ($\beta = 0.182$; $p = 0.027$; 95% CI [0.021 – 0.344]; $R^2 = 0.461$). A művészeti kreativitás enyhe pozitív kapcsolatot mutatott a pszichológiai sebezhetőséggel ($\rho = 0.174$; $p = 0,036$). A kutatás hozzájárul a kreatív személyiségjegyek mélyebb megértéséhez, és rámutat arra, hogy a művészeti beállítottság nem kizárólag a professzionális művészek sajátja. A jövőbeli kutatások számára fontos szempont lehet a nemi eloszlás kiegyensúlyozása és a vizsgálatok nemzetközi kiterjesztése.

Szakács Hanna

(Pszichológia, BA)

A csoportközi együttműködés stratégiái és a Big Five extraverzió faktorának kapcsolata társas dilemma helyzetben

A tanulmány célja a csoportközi együttműködés vizsgálata volt egy társas dilemmahelyzetben. Erre egy, az egyik társszerző által fejlesztett szoftver került felhasználásra, ahol a résztvevők egy játék keretében megélték, hogy falujukat árvíz fenyegette, és homokzsákokból álló gátakat kellett építeniük saját és közös értékeik védelmére. A kutatásban 669 fő vett részt. Egy játékban egyszerre egy személy volt jelen, a maradék 7 „résztvevő” előre programozott bot volt. A jelen kutatás szempontjából fontos személyiségjegyek a Big Five rövid, 10-ites verziójával kerültek felvételre. A látens profil analízis segítségével azonosított négy stratégia: Logikus, Számító, Áruló és Önző, eltérő mértékű együttműködést és rugalmasságot tükröztek. Az első hipotézis, miszerint az azonos színű háztetők növelik a közös gáthoz történő hozzájárulást, nem nyert statisztikai megerősítést. A második hipotézis vizsgálata szerint az extraverzió szignifikánsan befolyásolta a stratégiaválasztást, de a várakozásokkal ellentétesen az önző stratégia felé tolta a döntéseket. Eredményeink arra utalnak, hogy a vizuális csoportazonosság önmagában nem garantálja az együttműködést. Továbbá arra, hogy stratégiai döntésekben a személyiség mellett a jutalomérzékenység, és a kockázatvállalás is szerepet játszanak. A vizsgálat hozzájárul a csoportközi együttműködés és a bizalom megértéséhez, különösen krízishelyzetekben, és rávilágít arra, hogy a kooperáció fenntartása nem pusztán a közös identitástól függ. A kutatás gyakorlati jelentősége, hogy segít megérteni, miként alakulnak a közösségi döntések bizonytalan, többkörös helyzetekben, és milyen szerepet játszanak a személyiségjegyek a stratégiai választásokban.

Meggyes Réka

(Pszichológia, BA)

Életkorral összefüggő pozitívítási torzítás képi ingerekre adott válaszok tükrében

A kutatás az életkorral összefüggő pozitívítási torzítás megjelenését vizsgálja érzelmileg telített képi ingerek feldolgozása során. A vizsgálat célja annak feltárása volt, hogy az érzelmi értékelés valencia, arousal és kontroll dimenzióiban, valamint a pozitív és negatív affektivitás szintjén kimutathatók-e életkori és nemi különbségek. A kutatásban 330 fő vett részt 18 és 84 év között, akiket három korcsoportba soroltam. Az érzelmi reakciók mérésére az IAPS képi ingereit, az általános affektív állapot vizsgálatára a PANAS kérdőívet alkalmaztam. Az eredmények szerint az életkor előrehaladtával pozitív irányú eltolódás figyelhető meg elsősorban a valencia és a kontroll dimenziókban, míg az arousal esetében nem mutatható ki egyértelmű életkori hatás. A PANAS eredményei alapján a pozitív affektivitás csökkenő tendenciát mutat, a negatív affektivitás pedig stabil marad. Az eredmények alátámasztják, hogy a pozitívítási torzítás elsősorban az érzelmi értékelés szintjén ragadható meg.

Nagy Antónia

(Pszichológia, BA)

Hősök vagy gonoszok? Etikai kétértelműség a The Last of Us Part II-ben

Kutatásomban a videójátékok empátiára, elmélyülésre és moralitásra kifejtett hatását vizsgáltam a The Last of Us Part II narratívája segítségével, amely több etikai kérdéssel és morális dilemmával szembesíti a játékost, morális reflexiót ösztönözve, ezzel a videójátékok

pozitív hatásait hangsúlyozva. A résztvevők (n=61) véletlenszerű beosztás alapján egy videót láttak a két főszereplő, Ellie vagy Abby, narratívája alapján, majd négy moralitással, empátiával és elmélyüléssel kapcsolatos kérdőívet töltöttek ki, végül a karakterek által kiváltott érzelmekről számoltak be. Az eredmények szerint Ellie több empátiát, mint elítélést váltott ki, míg Abby esetében nem volt szignifikáns különbség. Emellett az elmélyülésre való hajlam Ellie megítélését pozitív irányban befolyásolta. Továbbá beigazolódott, hogy ugyanazon cselekedet megítélése rugalmasan változik a megfigyelt karakter alapján, viszont a magasabb szintű erkölcsi orientáció nem jár együtt magasabb szintű empátiával.

Reisz Ákos Márton

(Pszichológia, MA)

Esztétikai preferencia és mentális jelentésadás a vizuális művészetekben a mentalizáció tükrében

Elméleti kiindulópontunk szerint az alkotások befogadása során olyan kognitív mechanizmusok is aktiválódnak, melyek a szociális kognícióhoz tartoznak. Így feltételeztük, hogy a műbefogadás valamely szintjén a mentalizációs kapacitás mértéke is befolyással lehet. Kutatásunkban a résztvevők (N = 45) mentalizációs szintjének hatását vizsgáltuk a művészi szándékmegértésre, mentális jelentésadásra és preferenciaítéletekre. Ezt 30 másodpercig bemutatott festményekre kért 10 asszociáció tartalmával és ezek sorrendbeli alakulásával, illetve szubjektív esztétikai értékelésekkel elemeztük. Az eredmények szerint az mentális értelmezés a magasabb elméleti szinttel jellemezhető egyénekre érvényes, ám ennek dinamikai alakulását a résztvevők mentalizációs szintje befolyásolta. Az intencionális tartalmú szavak aránya hatással volt a szándék megértésének mértékére, ellenben a tetszési ítéletekre nem. Összességében az eredmények arra utalnak, hogy a mentalizáció nem az esztétikai preferenciák közvetlen meghatározója, hanem a műbefogadás során alkalmazott jelentésalkotási stratégiák dinamikus szerveződésére van hatással.

Csonka Izabella

(Pszichológia, BA)

Manipulációs stratégiák a romantikus párkapcsolatokban

A kutatás célja a romantikus párkapcsolatokban észlelt manipulációs stratégiák vizsgálata volt, valamint azok kapcsolatának feltárása az önértékeléssel, a párkapcsolati státusszal és a szülői háttérrel. A vizsgálatban 287 fő vett részt, akik a MATRESS manipulációs kérdőív magyarra fordított változatát és a Rosenberg Önértékelési Skálát töltötték ki. A résztvevők partnerük manipulációs viselkedését értékelték. Az eredmények alapján az alacsonyabb önértékelés magasabb általános manipuláció-észleléssel járt együtt, különösen a néma bánásmód és a féltékenységekeltés esetében. A konfliktusos, elvált szülői háttér és az egyedülálló vagy alkalmi kapcsolati státusz szintén magasabb manipuláció-észleléssel társult. A szülők párkapcsolati minősége a kitöltők önértékelési szintjével összefüggést mutatott. Az eredmények arra utalnak, hogy a manipulációs stratégiák észlelése az önértékeléssel és a korai kapcsolati tapasztalatokkal, és a párkapcsolati státusszal összefüggő mintázatot ábrázolnak.

Madarász Csilla

(Pszichológia, MA)

„A hó mindig felül landol!” – Coriolanus Snow karakterének vizsgálata a Sötét Triád koncepció mentén

A Sötét Triád témájával foglalkozó kutatások közül kevés tanulmány elemzi a vonásokat kvalitatív szemszögből. Kutatásunk célja a Sötét Triád vonásainak beazonosítása Suzanne Collins Énekesmadarak és kígyók balladája című regényének főszereplőjének, Coriolanus Snow karakterében. Az elemzéshez az ATLAS.ti programot használtuk, a kódolás első szakaszában a nárcizmus jegyeit a DSM kritériumai mentén kódoltuk, ezek közül mindegyik megjelent a könyvben. A második szakaszban machiavellista és pszichopátias jegyek beazonosítása során három főtéma rajzolódott ki: Rejtett negatív interperszonális attitűdök, Manipuláció és amorális viselkedés, Antiszociális agresszió. A karakterre így mindhárom vonás tulajdonságai jellemzőek, ezek azonban nem jól elkülöníthetőek, mivel a Sötét Triád tagjai átfedést mutatnak. A cselekmény során a vonások szubklinikai jellege Coriolanus személyiségének torzulásával elérte a klinikai küszöböt, ami feltehetőleg a gén-környezet kölcsönhatásokkal magyarázható.

Pszichológia II. Személyiségpszichológia II.

Helyszín: B/405

Kezdés: 8:00

Zsűri: Prof. Dr. Láng András, egyetemi tanár, elnök

Tagok: Balikó Fanni, egyetemi tanársegéd; Várkonyi Gergő, egyetemi tanársegéd

Előadások

Ferencz Réka: Thinking positively, feeling differently: Optimism and emotion regulation in a Hungarian sample

Réső Kata: Az alapvető pszichológiai szükségletek hatása az emocionális jóllétre, a társas támogatás mediáló hatása

Tarnai Kamilla Virág: Az érzelmi intelligencia összefüggései az alternatív Big Five személyiségmodellel és a boldogságkereséssel

Bognár Eszter: A kultúra és a szülői elvárások hatása az egyetemisták pszichológiai jellemzőire

Kumli Kata: Tétova szavaktól a magabiztos előadásig: Egyetemisták prezentációs készségeinek és szorongásszintjeinek longitudinális vizsgálata soft-skill fejlesztő kurzusok keretében

Ayesha Javid: Attachment Styles, Self-Esteem and Codependency Across Cultures: A Comparative Study of Pakistani and Hungarian Adults

Cuhijev Fatima: Rettegés-kezelés elmélet, önértékelés és kötődés

Regula Emma: A csoportközi viselkedések pszichológiai vizsgálata, Összefüggései a szubklinikai nárcizmussal.

Rezümék

Ferencz Réka

(Psychology, BA)

Thinking positively, feeling differently: Optimism and emotion regulation in a Hungarian sample

This study examined the relationships between dispositional optimism, cognitive emotion regulation strategies, and subjective well-being in a Hungarian sample of 137 adults. Participants completed the Life Orientation Test-Revised (LOT-R), the Cognitive Emotion Regulation Questionnaire (CERQ), the WHO-5 Well-Being Index, and the Positive and Negative Affect Schedule (PANAS). Higher dispositional optimism was positively associated with adaptive and negatively associated with maladaptive strategies. Mediation analyses revealed that both adaptive and maladaptive emotion regulation strategies partially mediated the relationship between optimism and subjective well-being. Participants' current emotional state also played a significant role in the associations between optimism and emotion regulation strategies. These findings suggest that dispositional optimism contributes to well-being both directly and indirectly by promoting adaptive cognitive strategies and reducing maladaptive patterns.

Réső Kata

(Pszichológia, BA)

Az alapvető pszichológiai szükségletek hatása az emocionális jóllétre, a társas támogatás mediáló hatása

Jelen kutatásban az alapvető pszichológiai szükségletek hatását vizsgáljuk az emocionális jóllétre, figyelembe véve a társas támogatás mediáló hatását. A BPNT teória kimondja, hogy az autonómia, kompetencia és kapcsolódás igény kielégülése pozitívan hat a jóllétre. A társas támogatás jóllétre való hatásáról is számtalan empirikus bizonyíték van. A kutatásban résztvevő személyek egy online kérdőívet töltöttek ki, a minta 81 kitöltő volt. Az autonómia igény kielégülése és a család támogatása szignifikáns befolyást mutatott az emocionális jóllétre. A család támogatása mediálta az kompetencia igény hatását az étellel való elégedettségre. Korreláció mutatkozott továbbá az alapvető pszichológiai szükségletek kielégülése és a társas támasz mértéke között. Az eredmények azt mutatják, hogy a fiatal felnőttek számára az autonómia és a család támogatása kiemelkedően fontos, aminek magfontolása hasznos lehet, ha a szülők és gyermekeik kommunikációját szeretnénk segíteni.

Tarnai Kamilla Virág

(Pszichológia, BA)

Az érzelmi intelligencia összefüggései az alternatív Big Five személyiségmodellel és a boldogságkereséssel

Jelen kutatásban azt vizsgáltuk, hogy a magasabb érzelmi intelligencia összefügg-e a Zuckerman féle alternatív személyiségfaktorokkal, illetve a boldogságorientációkkal. A Google Forms formájában terjesztett kérdőívcsomag magába foglalta a ZKA-PQ kérdőívet (Zuckerman, Kuhlman, Aluja, 2010), a Boldogság Orientációk Skálát (Peterson, Park, Seligman, 2005) és az Érzelmek Mérése Skálát (Mayer, Salovey, 1990). Összesen 115 kitöltő adataival dolgoztunk és korreláció analízist végeztünk. Az alternatív Big Five modell személyiségdimenziói közül az impulzív élménykeresésen kívül mindegyik kapcsolat szignifikáns volt. Az agresszivitás-ellenségesség és a neuroticitás-szorongás skálák mutattak csak negatív korrelációt. A boldogság orientációkkal mind gyenge, vagy közepes, pozitív irányú, szignifikáns összefüggéseket lehet megfigyelni ezen a mintán. Vagyis az érzelmi intelligencia valóban kapcsolatban áll a boldogságorientációkkal, illetve az alternatív személyiségfaktorokra is hatással van.

Bognár Eszter

(Pszichológia, MA)

A kultúra és a szülői elvárások hatása az egyetemisták pszichológiai jellemzőire

A fiatal felnőttkor egy fejlődéslélektani átmeneti időszak, melyet kihívások jellemeznek (pályaválasztás, szülőkről való leválás). További nehézséget jelenthet a magas szülői elvárás, mely hatással lehet a fiatal pszichológiai jellemzőire (jóllét, stressz, szorongás, érzelemszabályozás, depresszió). A szülői bánásmód kulturálisan eltérhet, ami befolyásolhatja a jóllétet, megküzdést. A kutatásban 500 egyetemi hallgató vett részt; 272 magyar és 228 dél-koreai. Kérdőíves módszerrel mértük a szülői elvárásokat és megfelelést, pszichológiai jóllétet, érzelemszabályozást, észlelt stresszt, szorongásszintet, valamint a depresszív tüneteket. Mediációs elemzéssel a stressz, szorongás, érzelemszabályozás közvetítő hatását teszteltük. A stressz, érzelemszabályozás hatását sikeresen igazoltuk az elvárások és a jóllét között. Az elvárásnak nem volt hatása a depresszív tünetekre a szorongáson keresztül. A kultúrközi összehasonlítás szerint a koreai hallgatók magasabb szülői elvárásokról és alacsonyabb

pszichológiai jóllétről számoltak be, a stressz és szorongásszint tekintetében nem volt jelentős eltérés a két csoport között.

Kumli Kata

(Pszichológia, MA)

Tétova szavaktól a magabiztos előadásig: Egyetemisták prezentációs készségeinek és szorongásszintjeinek longitudinális vizsgálata soft-skill fejlesztő kurzusok keretében

Az orvos- és egészségtudományi képzésekben a prezentációs készség kiemelt jelentőségű, ugyanakkor a nyilvános megszólalást sok hallgatónál szorongás nehezíti. Két időpontos (pre-post) vizsgálatunk azt elemezte, hogy egy soft-skill fejlesztő kurzus együtt jár-e a prezentációs kompetencia növekedésével és a szorongás csökkenésével. A kutatás a PTE hallgatói körében zajlott (N = 285), anonim részvétellel. A prezentációs kompetenciát a PSCR+ és MPSP kérdőívvel mértük, valamint ugyanezen skálák segítségével társértékelés is készült. A szorongásdimenziókat PRCS-12, SIAS-6/SPS-6 és BFNE kérdőívvel vizsgáltuk. Az eredmények szerint a kurzus végére a prezentációs kompetencia mind ön-, mind társértékelés alapján szignifikánsan javult, miközben a szorongásmutatók csökkentek. A szociális szorongás és az észlelt prezentációs teljesítmény között negatív összefüggés volt megfigyelhető. Az oksági következtetések megerősítéséhez kontrollcsoportos és utánkövetéses vizsgálatok indokoltak.

Ayesha Javaid

(Psychology, MA)

Attachment Styles, Self-Esteem and Codependency Across Cultures: A Comparative Study of Pakistani and Hungarian Adults

The aim of the present study was to examine the relationships between attachment styles, self-esteem, and codependency among adults from Pakistan and Hungary. A cross-sectional research design was used in the current study. A purposive sampling technique was used to draw the sample. The sample consisted of 200 participants (Pakistani = 100, Hungarian = 100) aged 18 to 63 years. Participants completed the demographic sheet, the Experiences in Close Relationships-Revised Scale (ECR-RS), Contingent Self-Esteem and Global Self-Esteem measures, and the Short Form Codependency Scale (SF-CDS). Data were analyzed using independent samples t-tests, multiple linear regression, and serial mediation analyses (PROCESS Model 6). Results of independent samples t-tests indicated significant cultural differences: Pakistani adults scored higher on codependency, attachment anxiety, contingent self-esteem, and global self-esteem, while Hungarian adults scored higher on attachment avoidance. Regression analyses revealed that attachment anxiety positively predicted codependency, whereas attachment avoidance negatively predicted codependency. Serial mediation analyses revealed that the relationship between attachment anxiety and codependency was mediated by both global and contingent self-esteem in the Pakistani sample, while only contingent self-esteem mediated this relationship in the Hungarian sample. These findings underscore the importance of attachment and self-esteem in understanding codependent behaviors and suggest the need for culturally sensitive interventions to promote relational well-being.

Cuhijev Fatima

(Pszichológia, MA)

Rettegéskezelés elmélet, önértékelés és kötődés

Jeff Greenberg, Tom Pyszczynski és Sheldon Solomon által kidolgozott fogalom a Rettegéskezelés elmélet, amelynek az alapja, hogy az emberek igyekeznek csökkenteni a halandóságuk okozta szorongást, amelyre két lehetőség van, az egyén saját kultúrájának a világnézeteinek a megerősítése vagy az önértékelésének a növelése által. A kutatásomban az elmélet alapján a halálfélelem, nemzettel való azonosulás, önértékelés és a kötődéskapcsolatát vizsgálom. Halandóság gondolatának a megjelenése bizonyos reakciókat eredményez, amelyekkel pszichés elhárító mechanizmusok segítségével igyekeznek megküzdeni a személyek. A kettős védelem modell proximális és disztális védekezési mechanizmusokat különböztet meg (Pyszczynski et al., 1999 in Mikulincer et al., 2003). Gondolataik elterelése, racionális érvek vagy célirányos elhárításokat soroljuk a közvetlen, proximális hátrítások közé (Pyszczynski et al., 2015). Disztális védekezési mechanizmus közvetett szimbolikus módon kezeli a halál kérdését, megerősíti az emberek önmagukba és a környezetükbe, világképükbe vetett hitét (Greenbger et al., 1997 in Mikulincer et al., 2003). Ezáltal az elmúlás gondolata perifériára kerül és az aktuális elhárítás csillapodik. Ha a személyben tudatosodik egy halálra emlékeztető inger, akkor közvetlen védekezési stratégiák aktiválódnak, elsősorban elfojtás és racionalizálás. Ezek nem vagy kis mértékben érinthetik a személyek világképét vagy az önbecsülésüket. Amint a halál kérdése már nincs a személy figyelmének a középpontjában, el kezd gyengülni a közvetlen hátrítás és helyette elkezd megerősödni a világképe. Egy nemzethez tartozó személyek rendelkeznek közös kultúrával, de pontosan mi is a nemzet? Anthony D. Smith (1991) fogalma alapján a nemzet egy saját névvel rendelkező kulturális és történelmi közösség. A szociálpszichológiában a nemzet fogalma, egy olyan csoport, amelyhez az emberek érzelmileg kötődnek, azonosulnak, elsajátítják a kulturális szimbólumokat, átveszik a csoportra jellemző attitűdöket, értékeket, viselkedési mintákat és megküzdési módokat (Szabó és László, 2013). Kötődés a biztonságérzet keresést foglalja magában. Bowlby szerint a kötődési olyan viselkedéses rendszer, amely megcélozza a kötődési személyhez való közelség elérését. Evolúciós szempontból, veszély elleni védekezés és mint önálló, táplálkozástól és a társkereséstől független motivációs bázis (Bowlby, 1969). Kötődési rendszer veleszületetten jelen van az emberekben, amelyben megjelenik, mint a külső biztonságos feltételek és a belső biztonságérzet észlelése. A rendszer célja az optimális közelség, biztonságérzet fenntartása, a megfelelő érzelem-reguláció, emellett képes szabályozni a kontaktust és az interakciót azáltal, hogy aktiválja vagy éppen deaktiválja a kötődési viselkedést. Cél által irányított rendszer, de ezzel szemben a környezet és a belső állapotok változása folyamatosan módosítja a célt. Az egyén saját halála elválást jelent az elsődleges gondozótól, szeretett személyektől, így a halálfélelem aktiválhat a kötődéssel kapcsolatos érzéseket vagy félelmeket (Kalish, 1985 in Mikulincer et al., 1990). Jelen kutatásban felállított hipotéziseim a következők: (H1) Vizsgálati csoport magasabb pontszámot ér el a Neimeyer és Moore-féle multidimenzionális halálfélelem rövidített skáláin, mint a kontroll csoport. (H2) Akik magasabb pontszámot értek el az általunk vizsgált multidimenzionális halálfélelem skáláin, azoknál magasabb a nemzeti csoporttal való azonosulás. (H3) Azon egyének, akik magasabb pontot értek el a kötődést vizsgáló skála, kapcsolatok fontossága az én szempontjából alsóskálán, azok magas pontszámot értek el az általunk vizsgált multidimenzionális halálfélelem skáláin. (H4) Akikre jellemző a magas önértékelés, azok alacsony pontszámot értek el az általunk vizsgált multidimenzionális halálfélelem skáláin. A vizsgálatban 120 (N=120) személy vett részt, 91 nő (75,8%) és 29 férfi (24,2%). A résztvevőknek pár szavas választ kellett adniuk a kérdőívben feltüntetett képekről, majd hiányos szavakat kellett kiegészíteniük, hogy értelmes magyar szavakat kapjanak. A hiányos szavak a következők voltak: értelmes, magyar szavakra: EEÖ, Á, SR, OOR és HLÁ. Emellett és öt kérdőívből álló kérdőív csomag kitöltése volt a feladatuk. A kérdőívek a következők voltak: (1) Kötődési stílus kérdőív, (2) Rosenberg Önértékelés

Skála, (3) Nemzeti csoporttal való azonosulás skála és (4) Neimeyer és Moore-féle multidimenzionális halálfélelem kérdőíve. Az adatok elemzése Spearman féle korrelációval és független mintás t-próbával történt. Az eredmények nem, vagy kis mértékben igazolták a hipotézisemet, a kísérleti csoportban, miszerint vizsgálati csoportra jellemzőbb a halálfélelem, mind a kontroll csoportra, amely be is igazolódott. Ez alapján elmondható, hogy hatásos volt a képi manipuláció. Azon személyek, akik jellemző a halálfélelem, azoknál magas a nemzeti csoporttal való azonosulás. A vizsgálat során az önértékelés a multidimenzionális halálfélelem alskáláival nem mutatott szignifikáns kapcsolatot, sem a kísérleti sem a kontroll csoporton. Ellenben a rettezéskezelés elméletének a háttérében a feltételezés áll, hogy az elmúlással kapcsolatos félelmek csökkentésére az egyén képes az önértékelésre révén (Mikulincer et al., 2003). Akik magas pontot értek el a kötődést vizsgáló skáláin azok magas pontszámot értek el multidimenzionális halálfélelem alskáláin. Magyarázatot adhat erre, hogy az egyén saját halála elválást jelent az elsődleges gondozótól, szeretett személyektől, így a halálfélelem aktiválhat a kötődéssel kapcsolatos érzéseket vagy félelmeket (Kalish, 1985 in Mikulincer et al., 1990). Emellett alapvetően a kötődési rendszer segíti a külső biztonságos feltételek és a belső biztonságérzet észlelése. A rendszer célja az optimális közelség, biztonságérzet fenntartása, a megfelelő érzelem-reguláció, emellett képes szabályozni a kontaktust és az interakciót azáltal, hogy aktiválja vagy éppen deaktiválja a kötődési viselkedést. Cél által irányított rendszer, de ezzel szemben a környezet és a belső állapotok változása folyamatosan módosítja a célt. (Hámori, 2016). Akikre jellemző a magas önértékelés, azok alacsony pontszámot értek el multidimenzionális halálfélelem alskáláin. Spearman korreláció alapján nincs ok-okozati összefüggés az értékek között. Magyarázatot adhat erre a rettezéskezelés elmélet, kettős védelmi modellje. Amely alapján az emberek rendelkeznek egy alapvető egzisztenciális szorongással. A szorongás csökkentésének az érdekében igyekeznek fenntartani a hitrendszerüket, magukba vagy a kulturális világlépbe vetett hitüket. Az emberek saját hajlandóságuknak a gondolata, az egzisztenciális szorongás bizonyos reakciókat eredményez, amely következtében különböző elhárító mechanizmusokkal igyekeznek megküzdeni A kettős védelem modell proximális és disztális védekezési mechanizmusokat különböztet meg (Pyszczynski et al., 1999). Proximális hatások lehetnek a gondolataik elterelése, racionális érvek vagy célirányos elhárításokat. Disztális védekezési mechanizmus kapcsán megerősítik az emberek önmagukba és a környezetükbe, világképükbe vetett hitüket (Békés, 2004). Ez alapján a kutatásunk során nem a képi manipuláció által nem tudtuk aktiválni az egyének disztális védekezési mechanizmusait. Asszociációs feladatok mutatják, hogy hatásos a manipulációnk. Vizsgálati csoport válaszaiban nagyobb mértékben megfigyelhetőek a halállal kapcsolatos szavak, mind a kontroll csoport válaszaiban. Képi asszociációs feladatban nagy mértékű különbség fedezhető fel halállal kapcsolatos szavak és pozitív érzelmek megjelenésében a kísérleti és kontroll csoportban.

A csoportközi viselkedések pszichológiai vizsgálata, összefüggései a szubklinikai nárcizmussal

A pszichológiai kutatások kiemelt területét képezi a csoporton belüli és csoportközi viselkedések, valamint az ezeket befolyásoló társas és személyiségtényezők vizsgálata. Jelen kutatás célja a csoportközi viselkedések vizsgálata, továbbá a szubklinikai nárcizmus ezen folyamatokra gyakorolt hatásainak elemzése. A kutatásban 669 fő vett részt. A vizsgálat központi módszertani eleme az Árvízvédelem játék volt, mely a résztvevők együttműködési és döntéshozatali stratégiáinak vizsgálatát tette lehetővé. A játék két kísérleti elrendezést alkalmazott, melyek lehetővé tették a csoporton belüli és a csoportok közti együttműködés pontosabb vizsgálatát. A játékot kérdőívek egészítették ki, melyek a csoportközi viselkedéseket befolyásoló személyiségvonásokat, pszichológiai változókat mérték. Az eredmények összességében azt mutatták, hogy a döntéshozatalban főként a proszociális szempontok érvényesültek, míg a szubklinikai nárcizmus, illetve a kísérleti elrendezés hatása mérsékelt volt. Ezen megállapítások gyakorlati szempontból is relevánsak lehetnek, ám további kutatások szükségesek a jelenség mélyebb megértéséhez.

Pszichológia III.

Klinikai pszichológia

Helyszín: B 402

Kezdés: 8.00

Zsűri: Prof. Dr. Meskó Norbert, egyetemi tanár, elnök

Tagok: Dr. habil. Pohárnok Melinda, egyetemi docens; Dr. Makó Hajnalka, egyetemi adjunktus

Előadások

Nagy Eszter: An Introspective and Retrospective Comparative Study on the Impact of Perceived Narcissistic Parenting on Interpersonal Relationships

Kenyeres Fanni: Gyermekkor fogságában: hogyan formálja a trauma a fiatal felnőttkort?

Vég Dorina Mirtill: A PDC-3 hazai kipróbálása klinikai szakpszichológusok körében: a hasznosság és gyakorlati alkalmazhatóság előzetes vizsgálata

Myagmarnaran Sosorbaram: Beauty, Bias, and Blame: How Narcissism and Entitlement Shape Moral Judgments in Sexual Assault Scenarios

Fodor Gréta: Wounds of Trust, Paths of Meaning: Trauma-Type Profiles in Emotional Processing, World Assumptions, and Death Transcendence

Szabó Mónika: A talasszofóbia kognitív- és személyiségpszichológiai háttere: egy új mérőeszköz kidolgozása

Balog Boldizsár: A cukor-, koffein-, nikotin- és alkoholfogyasztás a Cloninger-féle temperamentum- és karakter faktorok, illetve a szülői bánásmód tükrében

Rezümék

Nagy Eszter

(Psychology, BA)

An Introspective and Retrospective Comparative Study on the Impact of Perceived Narcissistic Parenting on Interpersonal Relationships

A tanulmány a nárcisztikusnak észlelt családi környezet interperszonális működésre gyakorolt hatását vizsgálja, különös tekintettel a kodependenciára és a parentifikációra. A kutatás újszerűségét a retrospektív (felnőtt) és introspektív (középiskolás) minták összehasonlítása adja. Hipotézisem szerint a nárcisztikus környezetben nevelkedők körében szignifikánsan magasabb a társfüggőség és az ambivalens kötődés szintje, amit az intim kapcsolatok iránti vágy és az egészséges határok hiánya jellemez. A vizsgálat során felnőttkori emlékeket (EMBU, NPI-13, SFCS, FRS-A), illetve a diákok körében introspektív adatokat (LoPF-ID) elemeztem. Az eredmények igazolták, hogy az identitás koherenciáját negatívan befolyásolja a szülői melegség hiánya és az apai elutasítás. A parentifikáció és a kodependencia szorosan összefonódik: utóbbi markáns összefüggést mutat az anyai túlvédéssel és mindkét szülő elutasító attitűdjével. A dolgozat rávilágít, hogy a nárcisztikus szülői minták miként vezetnek diszfunkcionális interakciókhoz és az énerő sérüléséhez, hosszú távon meghatározva a felnőttkori kapcsolati mintázatokat.

Kenyeres Fanni
(Pszichológia, BA)

Gyermekkor fogságában: hogyan formálja a trauma a fiatal felnőttkort?

A kutatás a gyermekkori traumatikus élmények és a fiatal felnőttkori pszichés működés kapcsolatát vizsgálta, kiemelten a szorongásos tünetek és az önértékelés szintjét. A 18–35 éves, online toborzott mintában (N = 510) a résztvevők a Gyermekkori Trauma Kérdőívet (CTQ), a Beck-féle Szorongás Leltárt (BAI) és a Rosenberg-féle Önértékelés Skálát (RSES) töltötték ki. Az egyszerű lineáris regressziós elemzések alapján a magasabb gyermekkori traumapontszámok közepes erősségű, szignifikáns pozitív kapcsolatban álltak a szorongásos tünetek intenzitásával, ugyanakkor az önértékeléssel csak nagyon gyenge, bár statisztikailag kimutatható összefüggés mutatkozott. Ezzel szemben a szorongásszint szignifikáns, negatív előre jelzője volt az önértékelésnek, vagyis a magasabb szorongás alacsonyabb önértékeléssel járt együtt. Az eredmények felhívják a figyelmet a traumaérzékeny, szorongáscsökkentésre fókuszáló pszichológiai ellátás fontosságára fiatal felnőttek körében.

Vég Dorina Mirtill
(Pszichológia, MA)

A PDC-3 hazai kipróbálása klinikai szakpszichológusok körében: a hasznosság és gyakorlati alkalmazhatóság előzetes vizsgálata

A Psychodiagnostic Chart (PDC-3) a Psychodynamic Diagnostic Manual (PDM) elveit operacionalizáló, többtengelyű (P–M–S) eszköz, amely az esetkonceptualizációt és a kezeléstervezést támogatja. Vizsgálatunk célja a PDC-3 hazai kipróbálásának és a szakemberek által megítélt hasznosságának feltérképezése volt. Klinikai szakpszichológus képzésben lévő vagy végzett résztvevők (N=17; átlagéletkor=38,41 év) online workshopon a PDC-3-at saját páciensre (n=7) vagy standardizált esetvignettára (n=10) töltötték ki, majd 21 tételes kérdőívvel értékelték az eszközt (7 fokú Likert-skálák). A PDC-3 magas hasznosság értékelést kapott (M=6,41), különösen az M-tengely (M=6,47) és a képzésben való alkalmazhatóság (M=6,76) tekintetében. Nem találtunk szignifikáns különbséget sem a kitöltés módja, sem a terápiás orientáció szerint. A résztvevők 94%-a nem tartotta az eszközt túl nehéznek vagy időigényesnek, és ugyanekkora arány el tudta képzelni rendszeres használatát esetszemináriumokban. Az eredmények előzetesen alátámasztják a PDC-3 hazai bevezetésének megvalósíthatóságát; további, nagyobb mintán végzett vizsgálatok indokoltak.

Myagmarnaran Sosorbaram
(Psychology, BA)

Beauty, Bias, and Blame: How Narcissism and Entitlement Shape Moral Judgments in Sexual Assault Scenarios

Victim-blaming in sexual assault cases is influenced by cognitive biases and personality traits. This study examined narcissism, entitlement, and moral disengagement in predicting victim-blame, and whether victim/perpetrator attractiveness affects blame. 118 participants evaluated eight vignettes and completed measures of narcissism (NPI-16), entitlement, and moral disengagement. Participants with prior assault experience attributed less blame. Attractive perpetrators received higher blame, especially with unattractive victims. Narcissism and active entitlement correlated with moral disengagement, but neither moral disengagement nor revenge

entitlement mediated narcissism–blame links. Findings suggest personal experience and attractiveness shape evaluations, while personality traits relate more to moral cognition than blame attribution, highlighting the role of appearance-based bias.

Fodor Gréta

(Psychology, MA)

Wounds of Trust, Paths of Meaning: Trauma-Type Profiles in Emotional Processing, World Assumptions, and Death Transcendence

This study examined whether interpersonal, non-interpersonal, and moral trauma are linked to distinct patterns in worldview assumptions, emotional processing, existential orientation, and life satisfaction. In a cross-sectional online sample of 126 adults, participants completed measures of worldview assumptions, deadness/numbing, destructive anger, resilience, death transcendence, and life satisfaction. Interpersonal trauma showed the clearest profile, with stronger links to destructive anger and lower biosocial death transcendence. Cumulative exposure (0–3 trauma types) was associated with higher destructive anger and shifts in selected worldview dimensions, but not with all outcomes. Resilience was a robust protective correlate: higher resilience was linked to lower numbing and anger and to higher life satisfaction, while exposure did not significantly predict resilience. Overall, findings support a multi-level trauma model in which effects are type-specific, partly cumulative, and shaped by adaptive resources.

Szabó Mónika

(Pszichológia, BA)

A talasszofóbia kognitív- és személyiségpszichológiai háttere: egy új mérőeszköz kidolgozása

A talasszofóbia a mély víztől való intenzív félelem, ami szorongásos és pánikreakciókat válthat ki, növelve a fulladás kockázatát, azonban kevésbé kutatott jelenség. Jelen kutatás célja a félelem és egyes pszichológiai tényezők – szorongás, bizonytalanság intolerancia, és észlelt kontroll – közötti összefüggések vizsgálata, továbbá egy mérőeszköz kidolgozása a talasszofóbia értékelésére. A kutatásban 367 (N=367), 18. életévét betöltött egészséges résztvevő a Spielberger Állapot–Vonás Szorongás Leltár rövid változatát, a bizonytalanság intolerancia Skála rövidített verzióját, a Szorongás Kontroll Kérdőívet, a Specifikus Fóbia Kérdőívet és a saját fejlesztésű Talasszofóbia Kérdőívet töltötte ki az összeállított kérdőívcsomagban. A feltáró faktorelemzés két jól elkülönülő faktort azonosított, melyek a mély vízzel és vízi élőlényekkel állnak kapcsolatban, míg a vonásszorongás, bizonytalanság intolerancia és az észlelt kontroll gyenge, szignifikáns kapcsolatot mutatott a félelem intenzitásával. Az eredmények megalapozzák a kérdőív további fejlesztését, validálását, valamint a félelem megelőzésének és kezelésének támogatását.

Balog Boldizsár

(Pszichológia, BA)

A cukor-, koffein-, nikotin- és alkoholfogyasztás a Cloninger-féle temperamentum- és karakter faktorok, illetve a szülői bánásmód tükrében

A kutatás célja a cukor-, koffein-, nikotin- és alkoholfogyasztás vizsgálata a szülői bánásmód, valamint a temperamentum- és karakterdimenziók összefüggésében. A vizsgálatban 103 fő (14–28 év; $M=16,9$; $SD=3,16$) vett részt, akik szerfogyasztási szokásaikról számoltak be, valamint kitöltötték a H-PBI kérdőívet és a TCI55 releváns skáláit. A szerfogyasztási mintázatok eltérő személyiségdimenziókhoz kapcsolódtak: a cukorfogyasztás a magasabb jutalomfüggéssel, míg a koffein-, nikotin- és alkoholfogyasztás következetesen a magasabb újdonságkereséssel mutatott kapcsolatot. A nikotinhasználat egyes formái alacsonyabb szülői szeretettel és önrányítottsággal társultak. Az eredmények arra utalnak, hogy a különböző szerek használata eltérő rizikó- és protektív tényezők mentén szerveződik, így indokolt lehet a szülői bánásmód és a személyiségdimenziók szerepét a serdülőket és fiatal felnőtteket célzó prevenciós és intervenciós törekvések tervezésében, kiemelve az önrányítottság protektív szerepét.

Pszichológia IV. Egészségpszichológia

Helyszín: B 209

Kezdés: 8.00

Zsűri: Dr. Teleki Szidalisz, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Óry Fanni, tanársegéd; Csonka Otília, kutatást segítő munkatárs

Előadások

Hajma Noémi: What does a good death mean and what does it include? – Exploration of attitudes regarding euthanasia and physician-assisted suicide among hospice-palliative care professionals

Banizs Kata: Több mint elviselhető fájdalom – a szexuális diszfunkciót befolyásoló depresszió és szorongás, párkapcsolati elégedettség és a test megbecsülése az endometriózisban

Gál Júlia: The Relationship between Illness Perception, Acceptance, and Health-Related Quality of Life among Hungarian Women with Hashimoto's Thyroiditis

Hunyadkürti Lilla: Az észlelt stressz, az arra adott reakció és az alexitímia kapcsolata a testi és lelki egészséggel

Hande Irem Kapkac: Differences in Coping and Well-Being After a Sudden Death and an Expected Death

Luksik Laura: Mentalizáció, episztemikus bizalom és megküzdés összefüggései az emésztőrendszeri megbetegedésekkel

Hertelendy Hanna Mária: Veszteség a várakozás idején – A spontán vetélést követő gyász pszichológiai összefüggései

Rezümék

Hajma Noémi

(Psychology, MA)

What does a good death mean and what does it include? – Exploration of attitudes regarding euthanasia and physician-assisted suicide among hospice-palliative care professionals

The aim was to investigate attitudes towards physician-assisted suicide and euthanasia among hospice-palliative care professionals while also exploring the broader question of good death. Thirteen interviewees participated in the study with diverse roles. Analysis, interpretation and organization of the data was based on thematic analysis, using a semi-structured interview. The first main theme was titled “The Ambivalence of Facing Death and Dying”, the second “Emotional and Physical Well-being at the End-of-Life“ with three sub-themes, the third “Conceptions & Conditions behind Support and Opposition“ with five sub-themes and the last was named “Hospice Palliative Care as an Alternative”. Good death was defined as emotional and physical well-being, in which death can be prepared for and accepted by all parties, allowing for saying goodbye while the communication is based on openness and honesty. Preservation of dignity emerged as a paramount aim with differing opinions on whether dying

by euthanasia or physician-assisted suicide can be considered as a dignified death. While a diversity of opinions was evident, a fundamental understanding and acceptance was discernible.

Banizs Kata

(Pszichológia, MA)

Több mint elviselhető fájdalom – a szexuális diszfunkciót befolyásoló depresszió és szorongás, párkapcsolati elégedettség és a test megbecsülése az endometriózisban

Kutatásom célja az endometriózis szexuális életre gyakorolt hatásának feltárása, különös tekintettel a mentális egészség, a testkép és a párkapcsolati elégedettség szerepére. A résztvevők (N=67) súlyos tüneti terheltségről és klinikai szintű szexuális diszfunkcióról számoltak be. A 40 év feletti korcsoport bizonyult rizikó csoportnak a szexuális diszfunkció és elégedettség, valamint a testmegbecsülés tekintetében. A depresszió és szorongás szignifikáns rizikófaktora a szexuális diszfunkciónak, előrejelezve annak nagyobb mértékét, míg a testmegbecsülés és a párkapcsolati elégedettség védőfaktoroként mutatkozott meg a szexuális és pszichés problémákban. A testmegbecsülés magasabb szintje előrejelezte az alacsonyabb szexuális diszfunkció és depresszió és szorongás szintet, míg a magasabb párkapcsolati elégedettség összefüggött a magasabb testmegbecsüléssel, mint másik védőfaktorral és alacsonyabb szexuális diszfunkció, illetve depresszió és szorongás szinttel járt együtt.

Gál Júlia

(Psychology, MA)

The Relationship between Illness Perception, Acceptance, and Health-Related Quality of Life among Hungarian Women with Hashimoto's Thyroiditis

Hashimoto thyroiditis (HT) is the most common autoimmune thyroid disease, affecting women at a disproportionately high rate compared to men, with chronic symptoms impacting physical, mental, and emotional well-being. A self-report questionnaire was used to assess illness perception, illness acceptance, perceived doctors' understanding, and health-related quality of life among 407 Hungarian women. Results revealed that doctors' understanding influences illness acceptance, which partially mediates the relationship between illness perception and health-related quality of life. To further analyze the relationship among the variables, Latent Class Analysis was used, revealing distinct adjustment levels within the sample that were independent of medication type. By validating the missing Hungarian measure of illness acceptance, this paper contributes valuable findings to the understudied phenomenon of women's lived experiences with HT.

Hunyadkürti Lilla

(Pszichológia, BA)

Az észlelt stressz, az arra adott reakció és az alexitímia kapcsolata a testi és lelki egészséggel

A tanulmány célja az alexitímia, a szubjektív stresszélmény, a stresszreaktivitás és a testi tünetek összefüggéseinek vizsgálata 212 felnőtt körében. A kutatás a biopszichoszociális modell keretében elemzi az érzelmi feldolgozás és a stresszfolyamatok szerepét a szomatikus panaszokban. Az eredmények szignifikáns pozitív kapcsolatot igazoltak a testi tünetek

intenzitása, az észlelt stressz és az alexitímia szintje között. Míg a szomatikus diagnózis nem mutatott különbséget a pszichológiai változóknak, a pszichés diagnózissal rendelkezők szignifikánsan magasabb stresszről és alexitímiáról számoltak be. A mediációs elemzés feltárta, hogy az észlelt stressz és az alexitímia parciálisan közvetíti a stresszreaktivitás és a testi tünetek kapcsolatát. A regressziós modell alapján a szomatikus tünetek legerősebb bejósolója az alexitímia. Az eredmények rávilágítanak az érzelemszabályozás transzdiagnosztikus szerepére.

Hande Irem Kapkac
(Psychology, MA)

Differences in Coping and Well-Being After a Sudden Death and an Expected Death

Grief is a universal human experience that occurs following a loss of a loved one. The current study examined 93 individuals to understand the differences between sudden and expected death outcomes in the sense of coping, well-being, and grief intensity. In order to examine these differences independent sample t-tests and Pearson correlation analyses were conducted. No significant differences were found between sudden and expected death experiences in terms of grief intensity and well-being. The results demonstrated that the coping process may have more impact than the suddenness or expectedness of the loss in terms of psychological outcomes of grief. The findings emphasize the importance of coping styles and individual differences in adjustment to the loss. This study supports theories that conceptualize grief as a non-linear process without an exact endpoint. In conclusion, this study demonstrates the importance of coping styles in the grief process rather than the suddenness or expectedness of the loss.

Luksik Laura
(Pszichológia, MA)

Mentalizáció, episztemikus bizalom és megküzdés összefüggései az emésztőrendszeri megbetegedésekkel

A kutatás célja a mentalizáció, az episztemikus bizalom, az észlelt stressz és a megküzdési stratégiák összefüggéseinek feltárása gasztrointesztinális betegek és nem beteg felnőttek körében. Az adatfelvétel kényelmi mintavétellel zajlott 246 fős mintán, kérdőívekkel (MZQ, ETMCQ, PSS-4, CISS-21). Az eredmények szerint az emésztőrendszeri betegségek megléte önmagában nem jár együtt rosszabb mentalizációval, illetve kedvezőtlenebb episztemikus működéssel a nem beteg csoporthoz képest. Ugyanakkor a mentalizáció mediátorként kapcsolja össze az észlelt stresszt az adaptív és maladaptív megküzdési stratégiákkal, és előrejelzi a coping stílusok jellegét. Jobb mentalizációs képesség mellett nagyobb valószínűséggel jelenik meg problémaorientált megküzdés, míg gyengébb mentalizáció esetén inkább az érzelem orientált megküzdés dominál. Az eredmények rámutatnak arra, hogy a mentalizáció fejlesztése ígéretes lehet a gasztrointesztinális betegek pszichológiai intervencióiban.

Hertelendy Hanna Mária

(Pszichológia, MA)

Veszteség a várákozás idején - A spontán vetélést követő gyász pszichológiai összefüggései

Jelen kutatás célja annak feltárása volt, hogy a személyiségvonások, a vallásos megküzdés, az észlelt társas támogatás és a páros megküzdés milyen kapcsolatban állnak a gyász intenzitásával spontán vetélésen átesett nők körében. A vizsgálatban 72, az elmúlt egy évben spontán vetélést átélő nő vett részt. Mérőeszközök a Perinatális Gyász Skála (PGS), Big Five Kérdőív (BFI-10), Connor-Davidson Reziliencia Skála (CD-RISC), Vallásos Megküzdés Skála (Brief RCOPE), a társas támogatást mérő MOS-SSS, Diádikus Megküzdés Kérdőív (DCI) és Depresszió, Szorongás és Stressz Kérdőív (DASS-21) voltak. Az eredmények alapján a neuroticizmus a depressziós tüneteken keresztül szignifikáns közvetett hatást gyakorolt a perinatális gyász intenzitására. A reziliencia szignifikáns, negatív kapcsolatban állt a perinatális gyász intenzitásával. A negatív vallásos megküzdés, a negatív páros megküzdés szignifikáns pozitív prediktorai voltak a perinatális gyász intenzitásának, a stressz- és szorongásszint erős, pozitív kapcsolatot mutatott a perinatális gyász intenzitásával. Az eredmények hangsúlyozzák a pszichológiai szűrés és korai intervenció fontosságát a vetélést követő időszakban. Különösen indokolt lehet a depresszív tünetek célzott feltérképezése.

Pszichológia V.

Kognitív pszichológia

Helyszín: B 306/a

Kezdés: 8.00

Zsűri: Dr. habil. Deák Anita, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. habil. Gyuris Petra, egyetemi docens; Dr. Bali Cintia, egyetemi adjunktus

Előadások

Molnár Anna: A mentális fáradtság hatása a mozgás előkészítésére és a fiziológias változásokra fenntartott téri figyelmi helyzetben: hagyományos és gépi tanuláson alapuló elemzések

Horváth Réka: Videós priming hatása a sportok nemi megítélésére a sztereotípiák tükrében

Márkus Noémi: Az Intrasexual Competition Questionnaire (ICQ) kidolgozása és pszichometriai elemzése hazai mintán

Eszter Szabó – Milica Radinović: Attention Span and Cognitive Task Performance

Gáspár Gréti: Implicit félelemasszociációk módosítása fenyegetéshez köthető pozitív tartalmak mentén

Kocsis Luca: A videóhosszúság és figyelmi teljesítmény összefüggései kisiskoláskorban

Zsebedits Áron Pál: Why are we toxic?: The creation and validation of the Gaming Toxicity Inventory

Dudás Botond: A vizuális homofília hatása az eWOM értékelésre hedonikus termékek esetén

Rezümék

Molnár Anna

(Pszichológia, MA)

A mentális fáradtság hatása a mozgás előkészítésére és a fiziológias változásokra fenntartott téri figyelmi helyzetben: hagyományos és gépi tanuláson alapuló elemzések

Kutatásunkban a mentális fáradtság hatását vizsgáltuk különböző biológiai mutatókra és a mozgástervezésre. A kísérleti személyek (n=27) vizuálisan vezérelt, kurzormozgatáson alapuló feladatot végeztek, miközben EKG-t és szemmozgásokat regisztráltunk. A hagyományos statisztikai elemzéseket összehasonlítottuk gépi tanuláson alapuló algoritmusokkal. A fáradtság hatására az iniciációs idő szignifikáns emelkedést mutatott, valamint a bal vizuális térben megjelenő célingerek esetében az emelkedés nagyobb mértékű volt. Emellett a fázisos pupilla változás egyre csökkent, míg a szívfrekvencia-variabilitás és a fixációs instabilitás is növekedett a fáradtság hatására. Utóbbi mutató kifejezetten jelentősnek bizonyult a gépi tanuláson alapuló algoritmusok fáradtság detekciós teljesítményéhez. Az iniciációs idő változásban megfigyelt aszimmetria összefüggésbe hozható az egyre csökkenő éberségi szinttel, amire a fokozott paraszimpatikus aktivitásból következtethetünk.

Horváth Réka

(Pszichológia, BA)

Videós priming hatása a sportok nemi megítélésére a sztereotípiák tükrében

Jelen kutatás arra kérdez rá, hogy a videós előfeszítés (sztereotípiával konzisztens vagy inkonzisztens helyzet) miként módosítja a sportágak kezdeti megítélését, figyelembe véve az egyéni sztereotipikus gondolkodást és nemi különbségeket. A 204 online résztvevőt egy validált kérdőívvel vizsgáltuk, amely Béki (2017) sztereotipikus gondolkodás-skáláját és a videós priming után mért attitűdváltozást tartalmazta. Az eredmények markáns különbségeket mutattak a feminin és maszkulin sportágak megítélésében, amely a nemi sztereotípiák jelenlétét igazolja. A videós priming részleges attitűdváltozást váltott ki, különösen a feminin sportágak esetében, habár a hatás nem volt általánosan kimutatható. Eredményeink szerint a videós priming segítségével az előzetes sztereotipikus gondolkodás mérsékelten módosítható, azonban ennek a hatásnak az erőssége jelentősen függ az egyén előzetes attitűdjaitól. A jövőben olyan longitudinális kutatások elvégzését javasoljuk, amelyek további moderátor változók bevonásával képesek feltérképezni a sztereotípiák fenntartásában és lebontásában kulcsszerepet játszó mechanizmusokat.

Márkus Noémi

(Psychology, BA)

Az Intrasexual Competition Questionnaire (ICQ) kidolgozása és pszichometriai elemzése hazai mintán

A jelen kutatás célja egy új, intraszexuális versengést mérő kérdőív, az Intrasexual Competition Questionnaire (ICQ) kidolgozása és pszichometriai elemzése volt hazai mintán. Az elméleti háttér alapját az evolúciós pszichológia és a szexuális szelekciós elméletek képezték, különös tekintettel az azonos neműek közti rivalizálás viselkedési és pszichológiai aspektusaira. A kérdőívet 274 fős mintán validáltuk, ahol az EFA elemzés alapján három fő faktor emelkedett ki: társas dominancia, önszabályozó stratégiák és önértékelési szorongás. A kutatás során feltáró és megerősítő faktorelemzéseket (EFA, CFA), valamint validitási és reliabilitási vizsgálatokat végeztünk. Az ICQ közepesen erős korrelációt mutatott az IRS és a HKSS skálákkal ($r = 0.66$; $r = 0.51$), McDonald's $\omega = 0.857$ értéke pedig megfelelő belső megbízhatóságot jelzett. A nemi különbségek elemzése során a férfiak magasabb pontszámokat értek el a társas dominancia, míg a nők az önszabályozás és önértékelési szorongás dimenzióiban. Az eredmények arra utalnak, hogy az ICQ ígéretes mérőeszköz lehet az intraszexuális vetélkedés pszichológiai aspektusainak vizsgálatára hazai mintán. A kapott faktorszerkezet és validitási mutatók előzetes empirikus támogatást nyújtanak a kérdőív alkalmazhatóságához, ugyanakkor a skálák további finomítása és szélesebb körű validálása szükséges. A jelen vizsgálat így elsősorban egy első lépésként értelmezhető egy komplexebb mérőeszköz-fejlesztési folyamatban.

Eszter Szabó – Milica Radinović
(Psychology, BA)
Attention Span and Cognitive Task Performance

Short-form video platforms are increasingly prominent in digital environments, yet their effects on self-regulation and learning remain unclear. This research examined psychological predictors of problematic short-form video use and tested short-form video as a learning format. In Study 1 (N = 123), emotional dysregulation uniquely predicted problematic short-form video use after controlling for general social media use and screen time. In Study 2 (N = 94), short-form video learning led to poorer memory performance than text-based and traditional presentation formats, independent of screen time. Smartphone availability alone did not impair learning. Overall, short-form video appears to support affect regulation while weakening sustained attention and learning.

Gáspár Gréti
(Pszichológia, MA)

Implicit félelemasszociációk módosítása fenyegetéshez köthető pozitív tartalmak mentén

A kígyók felé különösen erős negatív attitűd kapcsolódik, mely expozíciós kutatások alapján csökkenhet, ha a személy többször találkozik a fenyegetés tárgyával, ami így védőfaktorként szolgálhat a szubjektív félelemérzet csökkentésére. Célunk, hogy a fenyegető ingerek pozitív kontextusban való bemutatása egyszeri és többszöri expozíció segítségével milyen hatást gyakorol a kígyókkal kapcsolatos implicit asszociációkra. A vizsgálatban egy IAT paradigmát alkalmaztunk, melyen 41 egyetemista (34 nő, 7 férfi) vett részt három kísérleti alkalommal. Egy kontrollcsoportunk és kettő kísérleti csoportunk volt, utóbbiak tagjai egyszeri vagy többszöri expozíciós alkalmakon vettek részt. Eredményeinkben a többszörös expozíciónak kitett csoport teljesítményváltozása alapján úgy véljük, hogy valóban volt hatása az expozíciónak az implicit asszociációkra. Azonban explicit adataink nem voltak összhangban az implicit teljesítménnyel. Adatfelvételünk jelenleg is zajlik, hogy a korábban megbecsült mintaelemszámot elérjük.

Kocsis Luca
(Pszichológia, BA)

A videóhosszúság és figyelmi teljesítmény összefüggései kisiskoláskorban

A rendszeres médiafogyasztásnak negatív hatásai lehetnek a figyelmi teljesítményre nézve. Jelen kutatásban a média figyelemre gyakorolt hatását vizsgáltam kisiskolás gyermekek körében, kísérleti keretek között. Feltételeztem, hogy a rövid videók megtekintése és a rendszeres médiafogyasztás negatív hatással van a figyelemre. A vizsgálat hozzáférés alapú mintavétellel történt (N=30). A kutatás során a résztvevők vagy egy teljes mese epizódot tekintettek meg, vagy a sorozat részleteinek jeleneteit. A figyelmi teljesítmény változásainak felmérésére a Flanker teszt gyermekeknek való verzióját használtam, az ingeranyag bemutatása előtt és után is. A képernyőidő felmérése szülői kérdőív segítségével történt, továbbá felvételre került a Hiperkinetikus Zavar kérdőív. Az eredmények alapján kimutatható szignifikáns különbség a rövid és hosszú videók között a figyelmi teljesítményre gyakorolt hatásukban, aminek hátterében a figyelmi kapacitás folyamatos új ingerekkel való leterhelése állhat rövid

videók esetén. A médiafogyasztás mértéke és figyelmi teljesítmény közt nincs kapcsolat, bár a változó korrelál a figyelemzavar alskálával.

Zsebedits Áron Pál

(Psychology, MA)

Why are we toxic?: The creation and validation of the Gaming Toxicity Inventory

Video game toxicity is a widespread problem in today's virtual environment. The anonymity of the internet and the gigantic number of people who use it daily combined with the industry's inability to manage hate speech in their games properly led to the normalization of everyday toxicity in video games. The main aim of this paper is to construct a measurement tool that can accurately measure people's level of toxicity. Furthermore, with the data received, the research will investigate the role of people's empathy in tolerance towards gaming toxicity and also aims to find a negative correlation between the level of toxicity and the proneness to self-blame in stressful situations. These findings could help in the validation process of the created Gaming Toxicity Inventory. Over 800 subjects' data across three separate studies were analyzed and the results showed that the newly created questionnaire is on a great way to be reliable and valid. Moreover, the findings yielded that people with higher levels of empathy are more intolerant towards toxicity in video games and that there is a significant negative correlation between the level of toxicity and level of self-blaming.

Dudás Botond

(Pszichológia, BA)

A vizuális homofília hatása az eWOM értékelésére hedonikus termékek esetén

Jelen kutatás a vizuális homofília eWOM-ban betöltött szerepét vizsgálta hedonikus termékeknél. Bár a szociális homofília fontos eWOM-tényező, a vizuális hasonlóság hatása kevésbé ismert, pedig az ELM-modell szerint jelentős perifériás jelzés lehet. 202 fő online kérdőívben értékelt tengerparti úticélokot, amelyekhez a kitöltőkhöz hasonló/eltérő arcformájú átlagarcok és pozitív vélemények tartoztak. A forrás megbízhatóságát, vélemény-elfogadást és választási szándékot mértem. Feltételezésem szerint a hasonló arcok magasabb értékelést kapnak. Azonban semelyik változóban sem találtam ennek megfelelő szignifikáns hatást. A zavaró tényezők kontrollálása után sem tisztázódott a hatás hiánya. Így arra a következtetésre jutottam, hogy a korábbi összehasonlító elrendezésű kutatásokkal szemben az itt használt izolált bemutatásnál a vizuális homofília hatása nem érvényesül. Ez fontos határfeltételt vet fel, amit a későbbi vizuális homofíliával foglalkozó kutatásoknak szem előtt kell tartaniuk.

Pszichológia VI. Szociálpszichológia

Helyszín: B 218

Kezdés: 8.00

Zsúri: Dr. habil. Bigazzi Sára, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. habil. Czibor Andrea, egyetemi docens; Végh Enikő, egyetemi tanársegéd

Előadások

Papp Sára: Amikor a múlt ellentmond a jelen narratíváinak: hogyan hat ránk a politikai képmutatás?

Pál Gergő: The role of social experiences in the development of attitudes towards artificial intelligence

Szunoman Livia: Az abortuszhoz való viszonyulás pszichológiai és demográfiai prediktorai Magyarországon, Németországban és Hollandiában

Kis Janka: Értékes és láthatatlan – a reprodukív munka szociális reprezentációjának vizsgálata

Sipos Enikő: Kriminálpszichológiai profilozás a valóságban illetve a médiában és a vonzalom szerepe: a sorozatgyilkosok romantizálásának hatása a női nézőkre

Bibó Alma: A más országból érkezőkhöz való viszonyulás és a magyar politikai diskurzus framing hatása a bevándorlás társadalmi megítélésében és az ezzel kapcsolatos terminológián

Dám Benedek Csongor: A kollektív büntudat időbelisége és kapcsolata a büntudathajlammal

Lovász Zsolt: Generativitás és életutak: A generatív viselkedés vizsgálata szakmai csoportok között

Rezümék

Papp Sára

(Pszichológia, BA)

Amikor a múlt ellentmond a jelen narratíváinak: hogyan hat ránk a politikai képmutatás?

A kutatás a vikariáló kognitív disszonancia jelenségét vizsgálja a hazai aktuálpolitikában. Azt elemeztük, miként hat Orbán Viktor Oroszországgal és az EU-val kapcsolatos retorikai inkonzisztenciája a választók kognitív kapacitására és a politikai hitelességének megítélésére. A kísérletben (N=82) fordított számterjedelem tesztel mértük a munkamemóriát. Az eredmények kognitív interferenciát igazoltak: a magas inkonzisztenciát észlelőknél elmaradt a gyakorlási hatás, teljesítményük stagnált. A mediációs elemzés szerint az észlelt inkonzisztencia és a miniszterelnök politikai hitelességének megítélése kapcsolatát a felelősségáthárítás (mint redukciós stratégia) és az erkölcsi alapú kollektív szégyen teljes mértékben mediálja. Bár a történelmi áldozati hiedelmek és az észlelt kollektív folytonosság is pozitívan korreláltak a hitelesség megítélésével, a regressziós modell alapján a rendszerigazolás a legerősebb bejósoló tényező. Kulcsszavak: vikariáló kognitív disszonancia, munkamemória, rendszerigazolás, kollektív szégyen, politikai pszichológia

Pál Gergő

(Psychology, MA)

The role of social experiences in the development of attitudes towards artificial intelligence

As artificial intelligence (AI) becomes a constantly growing aspect of our everyday life, so does our relationship with it advance. The current research focuses on individuals' attitudes and behaviors towards CAI in the context of social anxiety and previous experiences with bullying. The aim of the study was to find out the quality of relationship between behaviors in the past as a perpetrator and present negative behaviors towards CAI, and if there is a positive relationship between individuals with social anxiety and positive behavior towards CAI. The survey was done through an online questionnaire (N=289, M=22.86) using correlation and mediation analyses. A moderately strong relationship has been found between Bullying and CAI Bullying, furthermore a significant indirect effect with the mediator factor of victimhood was found between social anxiety and bullying CAI. While much of this topic is undiscovered further psychological research is needed to understand the underlying phenomena in connection with CAI's social emotional aspects.

Szunoman Livia

(Pszichológia, BA)

Az abortuszhoz való viszonyulás pszichológiai és demográfiai prediktorai Magyarországon, Németországban és Hollandiában

A terhességmegszakítás szabályozása vitatott társadalmi téma, melynek aktualitását a „My Voice, My Choice” uniós kezdeményezés is jelzi. Kutatásomban az abortuszattitűd prediktorait vizsgáltam Magyarországon, Németországban és Hollandiában. A 296 fős mintán végzett elemzés során a többváltozós regressziós modell a variancia 85,8%-át magyarázta ($R^2 = 0,858$). A véleményformálás fő faktora az empátia fókusz: a nővel való azonosulás az önrendelkezést támogatja ($\beta = 0,580$), míg a magzat védelme a morális elutasítást valószínűsíti ($\beta = -0,320$). Az életvédő irányt a gyermekvállalás mint életcél ($p = 0,482$) és a vallási megbocsátás ($p = 0,485$) erősíti. A büntudat-hajlam a választás szabadsága felé mozdítja a válaszadókat ($p = 0,156$). A magyar minta morálisabb ($M = 18,2$), a holland személyesebb ($M = 31,6$), a német ($M = 26,5$) pedig átmeneti pozíciót mutat. Az eredmények igazolják, hogy az attitűdöket a jogi környezetnél mélyebben határozzák meg a belső pszichológiai folyamatok és kulturális normák.

Kis Janka

(Pszichológia, BA)

Értékes és láthatatlan – a reprodukív munka szociális reprezentációjának vizsgálata

Kutatásomban a reprodukív munka szociális reprezentációját vizsgálom, kvalitatív módszerrel. A reprodukív munka rövid (főzés, mosás, takarítás) és hosszú (gondoskodás, gyereknevelés) távú létfenntartási feladatokat foglalja magába, amely tevékenységek hozzájárulnak a társadalom jóllétéhez és megalapozzák munkavégzésünket. A reprodukív munka sokszor láthatatlan, megbecsültség alig kapcsolódik hozzá, javarészt nők végzik. Annak érdekében, hogy változtassunk jelenlegi elvégzésén, fontos megismernünk a hozzá kapcsolódó jelentéseket. A szociális reprezentációelmélet alapján a jelentéstársításokkal feltérképezhetjük, milyen kapcsolódásban állnak egymással a reprodukív munkavégzés típusai, milyen dimenziókban gondolkodunk róluk. A kutatói kérdéseim a reprodukív munka lehorgonyzására,

a láthatatlan munka szociális reprezentációjára, az érték és a társadalmi hasznosulásról szólnak. Fókuszcsoporthoz adatfelvételt készítettem, 18 fő bevonásával. Az adatokat az IRaMuTeQ programmal elemeztem, hasonlósági- és faktorelemzést készítve. A legfontosabb eredmények, a reprodukív munka kifejezés lehorgonyozása a produktív, a pénz, a kérdés, a koncepció szavak között. A láthatatlan munka kapcsolata a szerepelvárások és a társadalmi probléma faktorokkal. Az értékesség diskurzusa a konkrét cselekvési formák alapján.

Sipos Enikő

(Pszichológia, BA)

**Kriminálpszichológiai profilozás a valóságban illetve a médiában és a vonzalom szerepe:
a sorozatgyilkosok romantizálásának hatása a női nézőkre**

Habár az elmúlt évtizedekben a kriminálpszichológiai profilozás vált az egyik legvitatottabb témává világszerte, a módszer megjelenítése eltér a szakirodalomban és a médiában. Míg a tudományos szakirodalom kiemeli a profilozás empirikus korlátait és igyekszik feltárni módszertani hiányosságait, addig a média a profilozást gyakran idealizált, dramatizált és romantizált formában ábrázolja azt, amelynek több komoly társadalmi következménye is detektálható. A tanulmány fókuszja kettős; bemutatja a kriminálpszichológia elméleti és gyakorlati alapjait. Az empirikus eredmények rámutatnak arra, hogy a média által közvetített torzított, ábrázolások hozzájárulnak a pszichopátiás vonásokkal rendelkező bűnelkövetők idealizálásához társadalmi szinten. Valamint ahhoz is, hogy ezek mentén bizonyos specifikus mintázatokkal rendelkező női nézőkben erős vonzalmi preferencia torzulások alakuljanak ki. A tanulmány fő következtetése, hogy a médiában való megjelenítés erősíti a profilozással kapcsolatos tévhiteket.

Bibó Alma

(Pszichológia, BA)

**A más országból érkezőkhöz való viszonyulás és a magyar politikai diskurzus framing
hatása a bevándorlás társadalmi megítélésében és az ezzel kapcsolatos terminológián**

A vegyes módszereket használó exploratív tanulmányban a magyar kormány, és tömegmédiá – ezen belül is főként a kormánypárti média – 2015-ös menekült-hullámmal kapcsolatos narratívájának framing-hatását vizsgálja a bevándorlással, menekültséggel kapcsolatos kifejezéseken („bevándorló”, „menekült”, „migráns”, „menedékkérő”). Jelen kutatás célja annak vizsgálata volt, hogy a migrációval kapcsolatos nyelvi keretezés (framing) miként befolyásolja az egyes fogalmakhoz társuló érzelmi megítélést, valamint, hogy az Integrált fenyegetésemélet alapján milyen tényezők magyarázzák a különböző etnikai csoportokkal szembeni kívánt társadalmi távolság mértékét. A vizsgálat 99 fős, nem reprezentatív mintán, kérdőíves adatfelvétellel zajlott. A társadalmi távolság mérésére a Bogardus-skála intenzitás pontszámmal (iScore) kiegészített változatát alkalmaztam öt etnikai csoportra vonatkozóan. A migrációs terminológiához („bevándorló”, „menekült”, „migráns”, „menedékkérő”) kapcsolódó érzelmi töltetet 1–5 fokú Likert-skálán mértem. Az eredmények szignifikáns eltérést mutattak mind az etnikai csoportokkal szembeni társadalmi távolság, mind a migrációs kifejezések érzelmi megítélése tekintetében. A „migráns” kifejezés érzelmi töltete bizonyult a legnegatívabbnak, míg a „menedékkérő” a legpozitívabbnak, ami alátámasztja a politikai és médiadiskurzus által alakított framing hatását.

Dám Benedek Csongor

(Pszichológia, MA)

A kollektív büntudat időbelisége és kapcsolata a büntudathajlammal

A kutatás a kollektív büntudat időbeli aspektusait és a büntudathajlammal való összefüggéseit kívánta feltárni két vizsgálatban. Az első vizsgálat (N=122) a régmúlt és a közelmúlt egy-egy magyar elkövetői eseményének hatását hasonlította össze a kollektív büntudatra. Eredményeink szerint az egyéni büntudathajlam pozitívan, a glorifikáció negatívan jelezte előre a büntudatot. Bár a közelmúlt eseménye magasabb büntudatot váltott ki, nem volt eldönthető, hogy az idői tényező egyedül vagy a jellegükben eltérő narratívák okozták-e. A második vizsgálat (N=168) ennek tisztázására ugyanazt a narratívát helyezte eltérő idősíkokba. Itt az időbeliség önmagában már nem befolyásolta a büntudatot, ugyanakkor a régmúltba helyezett történet erősebb jóvátételi szándékot eredményezett. A kutatás rávilágít, hogy a büntudat mértékét nem önmagában, hanem az esemény csoportidentitásban és kollektív emlékezetben betöltött szerepével együtt határozza meg az időbeliség.

Lovász Zsolt

(Pszichológia, BA)

Generativitás és életutak: A generatív viselkedés vizsgálata szakmai csoportok között

Kutatásom a generatív viselkedés megjelenését vizsgálja különböző szakmai csoportok között. A vizsgálat arra keresi a választ, hogy a vállalkozói, a vezetői, a pedagógusi, illetve a beosztotti szerepek miként befolyásolják a generatív viselkedés formáit, valamint hogy az életkor és a nem módosítja-e ezeket a különbségeket. A kutatás során 104 interjú került elemzésre, melyek során az rajzolódott ki, hogy az egyes generatív megnyilvánulások elsősorban a szakmai pozíció jellegével függenek össze. A generatív cselekvések megjelenése leginkább a vállalkozói csoport tagjaira jellemző, míg a beosztottakat kevésbé jellemzik generatív viselkedésformák. A kapott eredmények nem támasztották alá, hogy az életkor vagy a nem érdemben befolyásolná a generatív viselkedés előfordulását. A vizsgálat rávilágít arra, hogy a generatív viselkedésformák megjelenésében a kontextuális tényezők (például szakmai szerepek) jelentős mértékben meghatározóak.

Pszichológia VII. Fejlődépszichológia

Helyszín: B 220

Kezdés: 8.00

Zsűri: Prof. Dr. Péley Bernadette, egyetemi tanár, elnök

Tagok: Orbán Rebeka, egyetemi tanársegéd; Regőczy-Balogh Eszter, egyetemi tanársegéd

Előadások

Kiss Júlia Regina: Klímaszorongás és családi kommunikáció kapcsolatának vizsgálata kamaszok és fiatal felnőttek körében: összehasonlító vizsgálat kevert módszerrel

Szeszák Nóra: Az anyai és apai szenzitivitás és elmetudatosság összehasonlító elemzése, kisgyermekkel folytatott diádikus interakciók alapján

Moldoványi-Réthy Patricia Csilla: Gyermekem és én. Az autizmus spektrum zavarral élő gyermeket nevelő szülők lelki állapota és társas támasza

Domján Zsuzsanna: “So, if they asked me to listen to its heartbeat, then I would ... gladly”: Parental beliefs on children’s pretend play with a specific focus on imaginary companions

Dombi Anna: Attitudes towards parenting in public

Farkas Hanna Kata: A fizikai aktivitás hatása a szelektív és fenntartott figyelemre

Marksz Patrik: Az óvodáskori proszociális viselkedés és önszabályozási képességek összefüggései

Pinke Diána Dorottya: A történetmesélés lehetőségei a kilencedikesek kémiaoktatásában

Rezümék

Kiss Júlia Regina

(Pszichológia, BA)

Klímaszorongás és családi kommunikáció kapcsolatának vizsgálata kamaszok és fiatal felnőttek körében: összehasonlító vizsgálat kevert módszerrel

Kutatásunkban a klímaszorongás és családi kommunikáció kapcsolatát vizsgáltuk kevert módszerekkel. A vizsgálat kvantitatív részében egy négy kérdőívből álló kérdőívsomagot töltöttek ki 18-25 éves fiatalok klímaszorongás, társas támogatás, megküzdési stratégiák és családi kommunikáció témákban. Az adatokon moderációs elemzéseket folytattunk. A kvantitatív részben 10 db félig strukturált interjút készítettünk szintén 18-25 évesekkel. Az adatokon tematikus analízist folytattunk, és az így keletkezett témákat összehasonlítottuk egy korábbi kutatásunkban kapott témákkal. A kvantitatív eredmények alapján a családi kommunikáció megerősítő és felbujtó módja is kapcsolódhat magasszintű klímaszorongáshoz maladaptív megküzdési stratégiák mellett. Az kvalitatív eredmények szerint a család fontos kiindulópontot a fiatal felnőttek számára a környezettudatos viselkedésformák felvételében, illetve a jelenlegi viselkedésüket összehasonlítják a kamaszkorukban jellemző környezettudatos viselkedéssel.

Szeszák Nóra
(Pszichológia, MA)

**Az anyai és apai szenzitivitás és elmetudatosság összehasonlító elemzése,
kisgyermekkel folytatott diádikus interakciók alapján**

A csecsemőkor kitüntetett jelentőségű a társas kapcsolatok alakulásának szempontjából. A csecsemő és a kisgyermek a gondozójával folytatott interakciókon keresztül kezdi elsajátítani a különböző társas képességeit. Általában az anyákat tekintik a gyermek korai interakciós partnerének, míg az apák szerepe gyakran figyelmen kívül marad. Kutatásunk célja megvizsgálni, hogy az apák szenzitivitása és elmetudatossága miben és hogyan tér el az anyákétól. A kutatásban 12–23 hónapos gyermekek és szülei (N=10) vettek részt. A szülőket arra kértük, hogy 10 percig „ahogyan szoktak” játsszanak a gyermekükkel. A felvételre rögzített interakciókat a Mind-Mindedness Coding Manual 2.2. version és a Mini Maternal Behavior Q-Set Video alapján kódoltuk. Felmértük a szülők érzelmi állapotát a Kérdőív az egészségi állapotról kérdőívvel, és megkértük őket, hogy válaszoljanak a Gyermeknevelési kérdőívre és a saját kérdéseinkre a mindennapi gyermekgondozásról. Az anyák és az apák között nem jelentkezett szignifikáns különbség az interakció alatt megfigyelhető gyermek felé tanúsított szenzitivitásban és elmetudatosságban. A kutatás eredményei hozzájárulnak, hogy jobban megérthessük az apák szerepét a gyermek korai fejlődésében.

Moldoványi-Réthy Patricia Csilla
(Pszichológia, MA)

**Gyermekem és én. Az autizmus spektrumzavarral élő gyermeket nevelő szülők lelki
állapota és társas támasza**

Kutatásomban az autizmus spektrumon levő gyermekek szüleinek lelki állapotát vizsgáltam az általános distressz, az általános jóllét és az észlelt társas támasz mentén. A célcsoportot (N = 144 fő) összehasonlítottam egy kontrollcsoporttal (N = 54 fő), amelybe neurotipikus fejlődésű gyermeket nevelő szülők kerültek. Több pszichometria skála (DASS-21, WBI-5, MOS-SSS) bevonásával elemeztem az adatokat. A statisztikai elemzést a Jamovi 2.6.26. programcsomagban végeztem. Eredményeim arra engedtek következtetni, hogy az autizmussal élő gyermekek szülei szignifikánsan alacsonyabb általános jólléttel ($F(2, 195) = 11,1, p < 0,001, \eta^2 = 0,10$), ugyanakkor magasabb általános distresszrel ($\chi^2(2) = 28,4, p < 0,001, \epsilon^2 = 0,15$) rendelkeznek, mint neurotipikus gyermeket nevelő szülő társaik. Mediációs elemzés alapján az általános distressz a közvetítő tényező a társas támasz és az általános jóllét között ($b = 0,07, \beta = 0,52, Z = 7,24, p < 0,001$).

Domján Zsuzsanna
(Psychology, BA)

**“So, if they asked me to listen to its heartbeat, then I would ... gladly”: Parental beliefs
on children’s pretend play with a specific focus on imaginary companions**

The study explored parental views on pretend play using a mixed-method sequential design. A quantitative pilot study (N=51) assessed parents’ views across constructive, rule-based, and pretend play regarding parenting styles (authoritarian, authoritative, permissive). Participants completed a modified Parental Play Belief Scale (Fogle & Mendez, 2006) and the Hungarian adaptation of the Parenting Styles and Dimensions Questionnaire (Hadházi et al., 2021). Results yielded associations between parenting styles and beliefs on pretend play, with

a trend-level positive association between authoritative parenting and supportive attitudes. In the qualitative phase, semi-structured interviews were conducted with 10 parents. Thematic analysis revealed two main themes: 1. Parental views on pretend play and ICs; 2. Parental views on childhood and parenting. Parents reported positive pretence-attitudes, linking pretence to social understanding and ToM development. Parents believed children acquired valued child qualities and implicit socialisation goals through pretend play. Supportive pretend attitudes were associated with authoritative parenting characteristics. Limitations include the small sample and participants' socioeconomic homogeneity.

Dombi Anna

(Psychology, BA)

Attitudes towards parenting in public

This research aimed to develop and examine a questionnaire assessing attitudes toward parenting in public situations involving potential norm violations. The Attitudes toward Parenting in Public (APP) questionnaire uses two vignette-based scenarios depicting parental anger and parental neglect in public contexts. Across two studies, responses were assessed along four dimensions: observation tendencies, behavior interpretation and analysis, criticism and evaluation, and empathy. Study 1 focused on the development and initial validation of the APP and examined its associations with demographic and self and belief variables. Study 2 extended this work by focusing on parents and exploring how parental identity and self-evaluative factors relate to responses to public parenting situations. Overall, the findings indicate that responses to public parent-child interactions are shaped by both the characteristics of the situation and observers' intrapersonal factors.

Farkas Hanna Kata

(Pszichológia, MA)

A fizikai aktivitás hatása a szelektív és fenntartott figyelemre

A kutatás célja a fizikai aktivitás rövid- és hosszútávú hatásainak vizsgálata volt alsó tagozatos gyermekek figyelmi teljesítményére. Az első adatfelvételben 14 második osztályos tanuló vett részt (7 lány, 7 fiú), az átlagéletkor 7,8 év volt. A figyelmi működés mérésére a Toulouse-Pieron-teszt került alkalmazásra, amely a szelektív és tartós figyelmet, valamint a feldolgozási sebességet vizsgálja. A gyermekek sportolási szokásairól és esetleges figyelmi nehézségeiről szülők által kitöltött kérdőívek (szülői kérdőív, Gyerek Hiperkinetikus Zavar Kérdőív) nyújtottak információt. Az adatfelvétel három alkalommal történt, első alkalommal egy tanóra legelején, második alkalommal egy testnevelés óra elején, amit egy 15 perces, nyílt készségű mozgásos tevékenységet (OSS) követett. A harmadik adatfelvétel a 15 perces fizikai aktivitást követően történt. Az első hipotézis szerint a fizikai aktivitást követően javul a figyelmi teljesítmény, azonban az eredmények ezzel ellentétes tendenciát mutattak. A testmozgást követően a gyermekek lassabban dolgoztak és több hibát vétettek, amely feltehetően a mentális és fizikai fáradás következménye. A második hipotézis részben igazolódott, mivel a testnevelés órák mellett is rendszeresen sportoló gyermekek szignifikánsan gyorsabb feldolgozási sebességet mutattak, ugyanakkor a hibázás mértékében nem jelent meg szignifikáns eltérés. A kutatás rávilágít arra, hogy a fizikai aktivitás figyelmi hatásait jelentősen befolyásolja az mozgás intenzitása, típusa, valamint az ezt követő regenerációs idő. A vizsgálat limitációi közé tartozik az alacsony mintaelemszám, az edzettségi szint és a személyiségjellemzők vizsgálatának hiánya. A jövőbeli kutatások számára fontos irányt jelenthet a nagyobb minta

alkalmazása, az adatfelvétel során szükséges energiabefektetés csökkentése, valamint a fizikai aktivitást követő regenerációs idő növelése.

Marksz Patrik

(Pszichológia, MA)

Az óvodáskori proszociális viselkedés és önszabályozási képességek összefüggései

A kutatás célja az óvodáskori proszociális viselkedés és az önszabályozás kapcsolatának feltárása volt, amelyben 27 gyermek vett részt. A proszocialitást megfigyeléses módszerrel játékos feladatokon keresztül, illetve szülői és óvónői beszámolókkal mértük. A vizsgálathoz a Képességek és Nehézségek Kérdőívet (SDQ-Magy) és a Gyermek Önszabályozás és Viselkedés Kérdőívet (CSBQ-Hu) használtuk, amelyek a gyermekek társas viselkedését és önszabályozási képességeiket mérik. Az eredmények alapján az önszabályozás és a megfigyeléses proszociális viselkedés között nem mutatkozott szignifikáns összefüggés, ugyanakkor a szülői beszámolón alapuló önszabályozás és proszocialitás között szignifikáns kapcsolat volt. A gyerekek a vizsgálati helyzetben gyakrabban mutattak segítséget, mint vigasztalást, utóbbi egyáltalán nem jelent meg. Az eredmények rámutatnak arra, hogy óvodáskorban mind az önszabályozás, mind a proszociális viselkedés mértéke erősen függ a mérési módszerektől és a vizsgálati helyzettől.

Pinke Diána Dorottya

(Pszichológia, MA)

A történetmesélés lehetőségei a kilencedikesek kémiaoktatásában

A gimnáziumi kerettanterv szerint íródott kémiatankönyv az eltérő képességrendszerű sajátos nevelési igényű (SNI) diákoknak túlzott kognitív terhelést, ezáltal szorongást okoz: kudarcra kényszerítő magatartáshoz és lemorzsolódáshoz vezet. A számukra adekvát természetismeret tankönyv nem felel meg a gimnáziumi kerettantervnek, ezért az integráltan tanuló diákoknak nincs megfelelő tankönyve. A kerettantervhez igazodó kémiai mesekönyv tankönyvi alternatívát kínál, mely játékosítja a tananyagot. A tanulók pozitív attitűdűek, a tanulás felé való elköteleződésük és az önálló haladás lehetősége miatt a sajátos nevelésűeknek a játékosítás előnyös oktatási forma.

A vizsgálatban összevetjük a tankönyvből és a meséből tanulás eredményességét, felmérjük a tanulók preferenciáját és figyelem koncentrációképességüket. A vizsgálatban 63 integrált gimnáziumi oktatásban részesülő, kilencedik osztályos tanuló vett részt. Az SNI tanulók (N = 32) átlagéletkora 16,2 év (SD = 1,31). A neurotipikus tanulók (N = 31) átlagéletkora 14,8 év (SD = 0,477). A tanulók mese-tankönyv ingeranyagpárokat kaptak. A szövegeket húsz-húsz percig olvashatták. Önálló értelmezéssel, emlékezetből felrajzolták a kémiailag releváns tartalom gondolattérképét, és a kontrollkérdésekre is válaszoltak. Az eredményeket összevetettük a formátummal, a tanulók figyelmének relatív koncentrációképességével, a kémia iránti attitűdjükkel.

A tanulók határozott preferenciát mutatnak a mese felé. A két csoport figyelem koncentrációképessége jelentősen eltér. A formátum, az attitűd és a figyelem koncentrációképesség a felidézési feladatokban önmagukban és interakciójukban sem jelentős. A preferencia, valamint a figyelem koncentrációképességben átlagos alulteljesítés felhívja a figyelmet, hogy a közoktatásban integráltan tanuló kémiaoktatását korszerűsítsük, amely az eltérő képességrendszerű tanulókat foglalkoztató osztályokban általánosan jobban megfelel.

Neveléstudomány

Helyszín: B 129

Kezdés: 09.00

Zsúri: Dr. habil. Dezső Renáta Anna, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. habil. Cserti Csapó Tibor, egyetemi docens; Székely-Trendl Fanni, egyetemi adjunktus; Takács Zsuzsanna Mária, egyetemi adjunktus

Előadások

Dr. Szabó L. Dávid: Egyetemi hallgatók mesterséges intelligencia-használatának motiváció- és attitűdmérése. Empirikus vizsgálat a Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar hallgatói körében

Kovács Tibor: Hogyan segíthet a mentor a pályaválasztásban? Pályaorientáció fókuszú mentori gyakorlat vizsgálata egy kistéleplési iskolában

Jancsó Borbála Anna: Episztemikus bizalom az oktatásban és a kritikusan bizalmi tanulási viszony kialakulása.

Kumli Kata: Tradíció és precizitás: a tojásírás mint manuális készségfejlesztő intervenció orvostanhallgatóknál

Bihary Stefánia: Klebelsberg Kunó emlékezete a magyar történelemtankönyvekben 1945 után, különös tekintettel a rendszerváltás utáni időszakra

Barabás Hanna: Teacher Mindset and Classroom Interaction in EFL Education – a Qualitative Case Study of the Warm Demander Framework

Rezümék

Dr. Szabó L. Dávid
(Pedagógiatanár, MA)

Egyetemi hallgatók mesterséges intelligencia-használatának motiváció- és attitűdmérése. Empirikus vizsgálat a Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar hallgatói körében

A kutatás célja a Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar hallgatóinak mesterséges intelligencia-használatához kapcsolódó motivációs orientációk és attitűdök empirikus feltárása. Az elméleti keretet az éndeterminációs elmélet, valamint a mesterséges intelligenciával kapcsolatos szociálpszichológiai és pedagógiai megközelítések adják. Az adatfelvétel online, önkitöltős kérdőívvel, 565 fős mintán történt; a motiváció mérésére az AIMS-, az attitűdök vizsgálatára az ATAI-25 kérdőívet alkalmazva. Az eredmények szerint a hallgatók mesterséges intelligencia-használatát főként a belső motiváció és az azonosuló szabályozás támogatja. Az attitűdök terén a bizalom és a remény szorosan összefüggenek a technológia gyakoribb és tudatosabb használatával, míg a félelem és a negatív következmények észlelése inkább visszatartó hatású. A hallgatók mesterséges intelligenciához való viszonyulása jelentős szerepet játszik a technológia elfogadásában, valamint a használat gyakoriságában.

Kovács Tibor
(Történelemtanár - Földrajztanár, O)
Hogyan segíthet a mentor a pályaválasztásban? Pályaorientáció fókuszú mentori gyakorlat vizsgálata egy kistéleplési iskolában

A Tanítsunk Magyarorszáért! program célja, hogy kistélepléseken élő gyermekek számára mutassa meg: teleplésükön túl is vannak lehetőségek, azaz a képességeik alapján tanulással sokra vihetik (Andl et. al. 2021). A program kiemelt célként tekint a hátrányos helyzetű tanulók iskolai lemorzsolódásának csökkentésére, így a 7-8. osztályos tanulóknál a pályaorientáció kiemelt szerephez jut (Lubinszki, 2022; Papp et. al. 2024). Kutatásomban egy a programban résztvevő kislétszámú Baranya vármegyei általános iskolában zajló pályaorientáció fókuszú mentori tevékenységet vizsgálok kvantitatív és kvalitatív módszerek alkalmazásával. A kutatás eredményei rámutatnak, hogy fontos az iskolai és mentori pályaorientációs támogatás összehangolása. Egyrészt, mert a szereplők eltérő típusú foglalkozásokkal járulnak hozzá a folyamat eredményességéhez, másrészt a tanári és mentori munka összehangolása túlmutat a mentoráltak támogatásán, ugyanis erősíti az iskola és program közötti együttműködést.

Jancsó Borbála Anna
(Pszichológia, BA)
Episztemikus bizalom az oktatásban és a kritikusan bizalmi tanulási viszony kialakulása.

A kutatás az episztemikus bizalom – vagyis a tudásforrásokba és a tudásközvetítés folyamatába vetett bizalom - szerepét vizsgálja, oktatási kontextusban. Kérdőíves módszerrel nyert empirikus adatokkal dolgoztunk és elemeztük a tanulók episztemikus bizalmát valamint hogy milyen kapcsolati (tanár–diák, kortárs) és intézményi tényezők befolyásolják azt. Célunk volt feltárni, milyen tényezők alakítják azt a tanulási viszonyt, ahol a diák egyensúlyt tud tartani a forráskritika és a tudás iránti nyitottság között. Az elemzést jamovi statisztikai szoftverrel (2.x verzió) végeztük, amivel elsősorban az alsókálák közötti korrelációkat vizsgáltuk. A kutatás és az eredmények rávilágítanak arra, hogy milyen pszichológiai és pedagógiai változók támogatják a kritikusan bizalmi tanulási viszony kialakulását.

Kumli Kata
(Pszichológia, MA)
Tradíció és precizitás: a tojásírás mint manuális készségfejlesztő intervenció orvostanhallgatóknál

Az orvos- és egészségudományi képzésekben a prezentációs készség kiemelt jelentőségű, ugyanakkor a nyilvános megszólalást sok hallgatónál szorongás nehezíti. Két időpontos (pre-post) vizsgálatunk azt elemezte, hogy egy soft-skill fejlesztő kurzus együtt jár-e a prezentációs kompetencia növekedésével és a szorongás csökkenésével. A kutatás a PTE hallgatói körében zajlott (N = 285), anonim részvétellel. A prezentációs kompetenciát a PSCR+ és MPSP kérdőívekkel mértük, valamint ugyanezen skálák segítségével társértékelés is készült. A szorongásdimenziókat PRCS-12, SIAS-6/SPS-6 és BFNE kérdőívekkel vizsgáltuk. Az eredmények szerint a kurzus végére a prezentációs kompetencia mind ön-, mind társértékelés alapján szignifikánsan javult, miközben a szorongásmutatók csökkentek. A szociális szorongás és az észlelt prezentációs teljesítmény között negatív összefüggés volt megfigyelhető. Az

oksági következtetések megerősítéséhez kontrollcsoportos és utánkövetéses vizsgálatok indokoltak.

Bihary Stefánia
(Neveléstudomány, MA)

Klebelsberg Kunó emlékezete a magyar történelemtankönyvekben 1945 után, különös tekintettel a rendszerváltás utáni időszakra

A kutatás során gróf Klebelsberg Kunó (1875–1932) magyar vallás- és közoktatásügyi miniszter megjelenését vizsgáltuk a történelemtankönyvek tükrében. A vizsgálat az 1945 és 2025 közötti kötetekre fókuszál. A kutatás fő célja bemutatni, hogyan változott a Klebelsberg kép megítélése az elmúlt évtizedek során. A kutatás módszertana kvalitatív tartalomelemzés, amelyben a tankönyvek képi ábrázolásának és feladatainak vizsgálata kerül előtérbe. Három jól elkülöníthető korszakot azonosítottunk. Az 1945–1989 közötti szocialista korszakban Klebelsberg alakja fokozatosan háttérbe szorul, majd a hetvenes évektől korlátozottan ismét megjelenik. A rendszerváltás hatására Klebelsberg történeti szerepének rehabilitációja figyelhető meg. A 2012-ben bevezetett Nemzeti alaptanterv után pedig már példaszerű narratívában jelenítik meg. Klebelsberg tankönyvi ábrázolása szorosan kapcsolódik az adott korszak oktatáspolitikai célkitűzéseseihez és az emlékezetpolitikai törekvésekhez.

Barabás Hanna
(Anglisztika, BA)

Teacher Mindset and Classroom Interaction in EFL Education – a Qualitative Case Study of the Warm Demander Framework

This study examines how different teacher mindsets, conceptualized within Judith Kleinfeld's Warm Demander framework, are reflected in English as a Foreign Language (EFL) classroom interaction and how they shape conditions for second language acquisition (SLA). Using a qualitative, exploratory case study design, the research analyzes two contrasting cases—a Warm Demander teacher and a Sophisticate teacher—through classroom observations and semi-structured interviews conducted in Hungarian primary schools. The analysis draws on applied linguistics frameworks, including the Affective Filter Hypothesis, Initiation–Response–Feedback (IRF) patterns, Willingness to Communicate (WTC), and motivational theories. Findings indicate that the Warm Demander teacher created a supportive emotional climate while maintaining high expectations, resulting in increased participation and reduced learner anxiety. In contrast, the Sophisticate teacher's classroom was characterized by limited immediacy, uneven participation, and fewer opportunities for meaningful language use. The study highlights the role of teacher mindset in shaping affective and interactional conditions for SLA and suggests that the Warm Demander framework can be productively extended beyond its original context, offering valuable implications for EFL pedagogy and teacher education.

Kultúratudomány – Pedagógia – Humánfejlesztés

Helyszín: Ró M Földszint C

Kezdés: 10.00

Zsűri: Dr. habil. Várnagy Péter, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Koller Inez, mesteroktató; Kovács Tamás, egyetemi tanársegéd

Előadások

Khaoula El Fellahi: Moroccan Women Leaders: Struggles for a Work and Family Balance

Klein Dalma: Múzeumi online tartalmak használata a PTE hallgatóinak körében

Fábián Fanni: A szimfonikus zenekarok szerepe a gyermekkori és felnőttkori tanulás támogatásában

Fu Jing: Psychological Security, Community and Intrinsic Motivation of Middle-Aged Learner in the Chinese Cultural Context

Rezümék

Khaoula El Fellahi

(Human Resources Counseling, MA)

Moroccan Women Leaders: Struggles for a Work and Family Balance

Despite growing international interest in women's leadership, the experiences of Moroccan women leaders remain underexplored. Social and cultural expectations rooted in traditional gender roles continue to make work–family balance particularly challenging, while organizational limitations such as restricted work flexibility further constrain women's career progression. This study examines how Moroccan women leaders navigate professional responsibilities alongside family commitments and cultural expectations. A qualitative, constructivist research design was adopted, using semi-structured interviews with twenty women leaders from different sectors, each with a minimum of three years of leadership experience. Thematic analysis identified ongoing negotiation between professional identity and gendered expectations, persistent organizational barriers, reliance on informal family support systems, and a redefinition of success that combines fulfillment of family and work. Overall, the findings highlight both the adaptability of women leaders and the need for institutional reforms that foster inclusive and gender-responsive leadership environments in Morocco.

Klein Dalma

(Kulturális mediáció, MA)

Múzeumi online tartalmak használata a PTE hallgatóinak körében

A digitális jelenlét a múzeumi területen is elengedhetetlen szerepet kap. A kutatás azt vizsgálja, hogy a múzeumok online jelenléte miként járulhat hozzá az egyetemi oktatáshoz, és milyen együttműködések valósulnak meg. A kutatás két hipotézise: A hallgatók többsége azért nem használja a múzeumok online tartalmait, mert nem ismeri őket. A külföldi hallgatók többsége azért nem használja a magyar múzeumok online tartalmait, mert nem talál idegen nyelvű lehetőségeket. Az elméleti háttér az online múzeumi tudásközvetítésre, és a múzeumok és egyetemek közötti kapcsolatokra fókuszál. A PTE hallgatói körében végzett kutatásra 2025.

június 2–20. között került sor, anonim, online kérdőív formájában. Emellett szakértői interjúk készültek a PTE Digitális Oktatás- és Tanulástámogatás Központ igazgatójával és a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem oktatójával. Az eredmények alapján a hallgatók jellemzően nem használják a múzeumok online tartalmait, a legnagyobb akadály az, hogy nem hallanak ezekről.

Fábián Fanni

(Kulturális mediáció, MA)

A szimfonikus zenekarok szerepe a gyermekkori és felnőttkori tanulás támogatásában

A kutatás célja feltérképezni, hogy a szimfonikus zenekarok milyen sajátos tanulási környezetet kínálnak, milyen szerepet tölthetnek be a gyermekek és felnőttek zenei nevelésében – ezáltal hogyan válhatnak az egész életen át tartó tanulás ideális színterévé. A kutatás feltáró, nem reprezentatív és kvalitatív módszertant alkalmaz. Az adatokat négy fővárosi szimfonikus zenekar szakembereivel, valamint egy kulturális intézmény koncertpedagógia-szakértőjével készített egyéni, strukturált interjúk adták. A zenekarok többsége a komolyzene hagyományos interpretációját részesíti előnyben, de van, aki nyitott a társművészetek és a populáris műfajok bevonására is. A kutatás egyik fő eredménye, hogy nem csak egy jó stratégia létezik az eredményes pedagógiai és andragógiai tevékenységhez. Amennyiben önazonosak és a saját nyelvezetükkel tudnak hatni a közönségükre, úgy be tudják vezetni őket a klasszikus zene mélyebb értelmezésébe, ezáltal hitelesek maradnak abban, amit közvetítenek.

Fu Jing

(Adult Education, MA)

Psychological Security, Community and Intrinsic Motivation of Middle-Aged Learner in the Chinese Cultural Context

This study analyzes China's adult education policies by integrating psychological safety theory and self-determination theory with the high-power distance and collectivism characteristics from Hofstede's cultural dimensions. It examines the relationship among psychological safety, intrinsic motivation, and belongingness among Chinese middle-aged learners aged 35–60 who are undergoing career transitions or re-employment across different learning environments, while accounting for the influence of cultural dimension factors. Employing a mixed-methods approach, combining qualitative research primarily through semi-structured interviews with quantitative research conducted via questionnaire surveys. The sample comprised eight middle-aged Chinese learners currently or previously engaged in adult learning programs, supplemented by 30 additional questionnaires. Findings indicate that psychological safety directly influences middle-aged learners' capacity for proactive participation in learning interactions and sustained engagement throughout the learning process. Learners can gain peer support and encouragement through learning communities, establish collaborative relationships, and experience a sense of belonging, thereby enhancing intrinsic learning motivation. Furthermore, China's collectivist culture, high power distance culture, face culture, and authoritarianism tendencies all exert moderating effects on learners' psychological safety. The value of this study lies in applying psychological safety theory and self-determination theory to Chinese middle-aged learners, while deeply exploring this group's psychological experiences, learning communities, and intrinsic motivation from a national cultural perspective. From a practical standpoint, the research provides reference for subsequent adult education program design, enabling better alignment with middle-aged learners' characteristics.

This approach aims to enhance Chinese adults' learning efficacy, build open and equitable learning communities, and promote the refinement of China's adult education system.

Szociális munka

Helyszín: Ró M 306

Kezdés: 9.00

Zsűri: Dr. Madácsy József, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Dr. habil. B. Erdős Márta, egyetemi docens; Vidák Gábor, egyetemi tanársegéd

Előadások

Hargitai Réka: Az interprofesszionális együttműködés dinamikája és a szociális munkás szerepvállalása a hospice ellátásban

Nesa Pakravan: Equality in Digital Citizenship for People with Disabilities from a Social Work Perspective

Khan Shahreen Farah: Tampon Tax, Period Poverty, and the Welfare States: An Exploratory Analysis

Rezümék

Hargitai Réka

(Szociális munka BA)

Az interprofesszionális együttműködés dinamikája és a szociális munkás szerepvállalása a hospice ellátásban

A kutatás célja a szociális munkások szerepének bemutatása a hospice ellátásban. A hospice osztályokon végstádiumú, a mai orvostudomány által gyógyíthatatlan betegeket ápolnak. Egy interprofesszionális team dolgozik azon, hogy a betegek mindennapjait könnyebbé tegyék és fájdalmaikat csökkentsék. A team együttműködése elengedhetetlen ahhoz, hogy a betegek teljeskörű ellátást kapjanak. A team tagjaival készített interjúk által vizsgálom a szociális munkások szerepét és a team együttműködését a hospice osztályon. A szakirodalomban leírt és a gyakorlatban lévő feladatainak az összehasonlításával mutatom be a szociális munkának ezt a területét. Kulcsfontosságúnak tartom a hospice ellátással való foglalkozást, mert általa oldódik a halál témáját körülvevő tabusítás és a szociális munka is ismertebbé válhat.

Nesa Pakravan

(Social Work, BA)

Equality in Digital Citizenship for People with Disabilities from a Social Work Perspective

Digital technologies have become integral to contemporary social life, influencing how individuals access information, engage with public services, participate in civic processes, and maintain social relationships. As digital environments increasingly shape social participation and citizenship, the concept of digital citizenship has gained growing importance in academic and policy debates. However, digital transformation does not benefit all groups equally. People with disabilities, particularly individuals with visual impairment, continue to face structural and technological barriers that limit their participation in digital society. From a social work perspective, these inequalities raise critical concerns related to social justice, empowerment,

and equal rights. This study examines equality in digital citizenship among adults with visual impairment living in Hungary, using a mixed-methods research design grounded in a social work framework. The research aims to explore how accessibility, digital environments, and institutional structures influence participation, agency, critical awareness, and inclusion in digital contexts. By combining quantitative and qualitative approaches, the study provides both comparative insights and in-depth experiential perspectives on digital citizenship. The quantitative phase (Study I) employed a cross-sectional pilot survey using a structured questionnaire based on the digital citizenship framework proposed by Choi, Glassman, and Cristol (2017). The instrument measured five dimensions of digital citizenship: Internet Political Activism, Technical Skills, Local/ Global Awareness, Critical Perspective, and Networking Agency. The sample consisted of 22 adult participants living in Hungary, including individuals with visual impairment and individuals without disabilities. Sociodemographic data and Likert-scale (seven-point Likert scale) responses were collected, and data were analyzed using descriptive statistics and nonparametric Mann–Whitney U tests due to the small sample size and non-normal data distribution. The qualitative phase (Study II) involved semi-structured interviews with participants with visual impairment. Qualitative content analysis was conducted to explore lived experiences of digital accessibility, inclusion, and exclusion across selected platforms, including social media (Facebook and YouTube) and the Hungarian governmental website (magyarorszag.hu). This phase aimed to deepen understanding of how digital citizenship is experienced in everyday digital practices and how structural and technological factors affect autonomy and participation. Quantitative findings indicated significant differences between adults with visual impairment and adults without disabilities in several dimensions of digital citizenship. Participants with visual impairment reported significantly lower levels of Internet Political Activism, Critical Perspective, and Networking Agency. These results suggest reduced participation in online civic engagement, critical reflection on digital environments, and social interaction in digital spaces among visually impaired participants. In contrast, no significant differences were found in Technical Skills and Local/ Global Awareness, indicating that participants with visual impairment possessed comparable digital skills and awareness of social and global issues. This suggests that digital inequality is not primarily due to lack of competence or motivation, but rather to accessibility and structural barriers. Qualitative findings provided deeper insights into how accessibility conditions shape digital citizenship. Participants described challenges related to platform design, interface changes, inconsistent accessibility features, and technical instability. Screen reader compatibility, alternative text for images, and logical navigation structures were identified as crucial for meaningful participation. Participants reported frustration and dependence on others when platforms or institutional websites were inaccessible, leading to feelings of exclusion and reduced autonomy. The interviews also highlighted the role of digital platforms in social and civic participation. Participants used digital media to access information, communicate with others, and engage with social issues. However, accessibility barriers often limited their participation in discussions, advocacy activities, and online communities. Inaccessible government websites and digital public services were reported to restrict independent access to essential information and services, raising concerns about equal citizenship rights in digital governance. Participants demonstrated critical awareness of power structures in digital environments, including concerns about misinformation, platform control, and unequal representation. Nevertheless, accessibility limitations sometimes constrained their ability to critically engage with content and participate fully in online debates. Networking and agency were shaped by both opportunities and barriers: while online communities provided support and empowerment, inaccessible environments contributed to social isolation. From a social work perspective, the findings highlight that accessibility is a structural prerequisite for digital citizenship rather than an optional feature. Digital inclusion is closely linked to empowerment,

participation, and social justice. The study shows that individuals with visual impairment are active digital users with substantial technical skills and awareness, yet they face systemic barriers that restrict their ability to exercise full digital citizenship. These barriers are embedded in platform design, institutional practices, and policy frameworks rather than individual deficits. The integration of quantitative and qualitative results demonstrates that digital inequality is multidimensional. While access and skills may be comparable, participation, agency, and critical engagement are strongly influenced by accessibility and structural conditions. This underscores the need to move beyond narrow definitions of the digital divide toward a broader understanding of digital citizenship as meaningful participation, voice, and empowerment in digital society. The study contributes to disability and digital citizenship research by focusing on people with visual impairment and by framing digital inclusion as a social justice issue within social work. It emphasizes the importance of institutional responsibility, inclusive design, and policy enforcement to promote equal digital participation. However, the study has limitations, including a small sample size and the pilot nature of the quantitative phase, which limits generalizability. Future research should involve larger and more diverse samples, including a greater number of participants without disabilities and individuals with varying educational and socioeconomic backgrounds. In conclusion, the study demonstrates that equality in digital citizenship for people with visual impairment is shaped by structural accessibility conditions, platform design, and institutional commitment to inclusion. Digital technologies offer significant opportunities for participation and empowerment, but without inclusive design and rights-based policies, they risk reinforcing existing inequalities. Promoting equal digital citizenship requires systemic interventions, advocacy, and collaboration among social workers, policymakers, and technology developers to ensure that digital environments are accessible, inclusive, and empowering for all citizens.

Khan Shahreen Farah
(Social Policy, MA)

Tampon Tax, Period Poverty, and the Welfare States: An Exploratory Analysis

Of the 1.9 billion menstruators worldwide, about 500 million experience period poverty, defined as inadequate access to menstrual products, education, and sanitation (CARE International, 2025), which generates economic hardship, social exclusion, and policy neglect. Although often framed as a problem affecting low-income countries, evidence from the European Parliament demonstrates that period poverty also persists within high-income states. Using comparative policy analysis, this paper examines how the 27 EU member states address period poverty through tampon tax policies and direct menstrual support measures. The findings show that zero VAT alone is insufficient to eliminate period poverty and that even generous welfare states lack coordinated menstrual equity strategies. The paper argues that menstrual equity remains an under-institutionalized dimension in the EU and calls for integrated approaches that combine fiscal reform with universal provision to achieve full decommodification.

Néprajz- és Kulturális antropológia

Helyszín: Rókus, M 319

Kezdés: április 25. (csüt.) 09.00

Zsűri: Prof. Dr. Nagy Zoltán, egyetemi tanár, elnök

Tagok: Prof. Dr. Farkas Judit, egyetemi tanár; Dr. Balogh Pál Géza, egyetemi adjunktus; Dr. Balatonyi Judit, egyetemi adjunktus

Előadások

Honti Dorka Laura: Ház, ember, közösség. A népi építészet emlékeinek kortárs, lakáscélú használata és helye a vidékről alkotott elképzelések között Szigetmonostoron

Peck Tiborné: Választott rokonságok. Társadalmi hálózatelemzés egy sváb faluban a betelepüléstől a 19. század közepéig

Rezümék

Honti Dorka Laura

(Néprajz- és Kulturális Antropológia, MA)

Ház, ember, közösség. A népi építészet emlékeinek kortárs, lakáscélú használata és helye a vidékről alkotott elképzelések között Szigetmonostoron

Dolgozatomban a népi építészeti emlékek felől közelítetek a város és vidék közötti jelenkori kapcsolatokhoz. Munkám során Budapest agglomerációjában, a Szentendrei-szigeten található Szigetmonostoron vizsgáltam olyan kérdéseket, mint, hogy a népi építészeti formanyelv miként tud a kortárs életmódba illeszkedni és érvényesülni, hogyan válik az egyéni vagy csoportidentitás kifejezőjévé, illetve melyek azok az anyagi és immateriális értékek, amelyek lényegesek a parasztház tulajdonosok számára? A téma ugyanakkor magában hordoz messzebbre mutató, a helyi társadalomra vonatkozó kérdéseket is. Milyen kölcsönhatásban áll egymással az épített környezet és a lokális társadalom? Az épített környezet kutatása a helyi társadalom mely jellemzőinek feltárását segíti? Mik azok a jelenségek, amelyekre a különböző társadalmi szereplők értéként tekintenek? Miként értelmeződik újra a lokális építészeti örökség, mint a helyi kulturális örökség egy domináns szelete a beköltöző népesség hatására?

Peck Tiborné

(Néprajz- és Kulturális Antropológia, MA)

Választott rokonságok. Társadalmi hálózatelemzés egy sváb faluban a betelepüléstől a 19. század közepéig

Feked egyike a török idők végére elpusztult, majd a 18. században német telepeseikkel újjáalapított dél-dunántúli falvaknak. A település fejlődését a kedvező mezőgazdasági adottságok és a pécsváradi közalapítványi uradalom mintagazdasági törekvései határozták meg. Tanulmányom arra a kérdésre keresi a választ, hogy a házassági és keresztszülei kapcsolatok hálózatai miként strukturálták a falu társadalmát 1725 és 1855 között. A vizsgálatot a társadalmi

hálózatelemzés módszerével, a Gephi szoftver segítségével végeztem. Az elemzés alapját az egyházi anyakönyvekből, házadóösszeírásokból és urbáriumokból kinyert adatok képezték. Az elemzés feltárta, hogy a 18. század közepétől egy szűk, telkes gazdákból álló mag alakult ki, amely sűrű endogám házassági és komasági kapcsolatokkal erősítette meg központi pozícióját. Ezzel szemben a mobilisabb, speciális foglalkozású rétegek (pl. pásztorok) a hálózat peremén helyezkedtek el, kevésbé szoros szálakkal kötődve a falu magjához. Az eredmények hozzájárulnak a 18-19. századi dél-dunántúli német telepes közösségek társadalmi rétegződésének és kohéziós mechanizmusainak mélyebb megértéséhez.